

Kristillinen

miestenlehti 2/06 5,50€

Tosimies

**Isä Mitro:
Perinteet puristavat miestä pakkopaitaan**

4

**Itsemurha - traaginen ja julma ratkaisu
itseään ja läheisiään kohtaan**

12

Robirohi - bluegrass-gospelia Eestistä

22

5. vuosikerta

► KUSTANTAJA

Faktapro Oy
PL 4, 02941 Espoo
puh. (09) 54 79 74 10
fax (09) 512 20 33
info@faktapro.fi

► TOIMITUS

PL 4, 02941 Espoo
puh. (09) 54 79 74 10
fax (09) 512 20 33
toimitus@tosimies-lehti.fi

► PÄÄTOIMITTAJA

Kimmo Janas
GSM 0400 430 907
kimmo.janas@tosimies-lehti.fi

► NEUVOTTELUKUNTA

- Petri Aalto
(International Christian Chamber of Commerce)
- Pertti Jotuni
(STELK Espoo ja STELK Helsinki)
- Martti Ojares
- Heikki Ranssi
(Helsingin NMKY)
- Jorma Reinikainen
(Helsingin Raamattukoulun Miesfoorumi)
- Samuel Saresvirta
(International Christian Men's Institute)
- Esko Saxelin
(Missionuoret)
- Arto Virén
(Kansan Raamattuseura)

► ISSN 1458-3224

► PAINO

Satakunnan Painotuote Oy
Ratastie 6, 32800 Kokemäki

► ILMOITUSMARKKINOINTI

Mesax Marketing
Kiesikuja 12, 01200 Vantaa
puh. (09) 876 61 06
fax (09) 875 11 91
GSM 040 519 46 70
email: mxe.saxelin@pp.inet.fi

► ILMOITUSHINNAT

(+ alv 22%)

	mv	2-väri	4-väri
1/1	1.150 €	1.350 €	1.600 €
1/2	670 €	850 €	1.000 €
1/4	400 €	500 €	570 €
1/8	240 €	270 €	350 €

► TILAUKSET

Kestotilaus: 30 € (6 numeroa/vsk)
Määräaikaistilaus: 35 €
tilaukset@tosimies-lehti.fi
fax (09) 512 20 33

Sisälllys

2/2006

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Isä Mitro:
Perinteet puristavat miestä pakkopaitaan
- 8 Raittiustalo nostettiin rappiolta Hyvinkäällä
- 10 Mäntyharjun kirkko
- 12 Elämä umpikujassa...
Itsemurha – traaginen ja julma ratkaisu itseään ja läheisiään kohtaan
- 15 "Vaikeinakin hetkinä tulisi muistaa,
että elämä on syvältä hyvä"
- 18 Karjalaispoika Intian valtamerellä
- 20 Viisivuotias tarvitsee kavereita
- 22 Robirohi – bluegrass-gospelia Eestistä
- 24 Hiljaisuuden Huone
- 25 Tosimies kuuntelee
- 26 Tosikuvat
- 29 Tapahtumia Tosimiehille
- 30 Raamatun tosimehiä osa 14.
Paavali – pakanoiden apostoli ja kristinuskon perustaja
- 32 Anna meille meidän jokapäiväinen leipämme
- 34 Mopo vie ja vikisee
- 36 Tosimies lukee
- 38 Kelkkakunkku Tahkolla
– varsinainen Lumisirkus!
- 40 Hanget kutsuvat safarille!
- 42 Miestenleirillä Hossassa
- 44 Japanilaista jämähyyttä maastoon
Esittelyssä: Toyota RAV4

▲ Isä Mitro Repo toteaa, ettei miehekkyydestä tarvitse luopua ollakseen enemmän ihminen.

▲ Robirohi on Eestin ainoa bluegrass-gospelia soittava yhtye. Robert Kreuzwaldin luotsaama yhtye tulee kesällä Joensuun Gospel-festivaaleille.

▲ Pierce Brosnan ja Greg Kinnear esittävät pääosia uudessa trilleri-komediassa Matador.

▲ Marita ja Pentti Marttisen Vauhtilomat Oy Vesannolla on yksi moottorikelkkasafareita järjestäviä uusia yrityksiä.

▲ Toyotan citymaasturi RAV4 on uudistunut niin sisältä kuin ulkoakin.

JUUDAKSEN EVANKELIUMI

Pääsiäisen alla julkisti Yhdysvalloissa National Geographic -lehti kauan kadoksissa olleen Juudaksen evankeliumin. Kyseinen evankeliumi ei suinkaan ole Jeesuksen kavaltajana tunnetun Juudaksen itsensä kirjoittama, mutta koska hänellä on siinä keskeinen rooli, on evankeliumi saanut nimensä hänen mukaansa.

Mitään mullistavaa paljastusta tuosta papyrukselle vuoden 300 paikkeilla kirjoitetusta koptinkielisestä tekstistä tuskin löytyy, mutta ainakin se on kirjoittanut varsin monen oman aikamme kirjanoppineen kommentoimaan löydöstä.

Suurin ero Uuden Testamentin evankeliumeihin verrattuna on tietenkin se, että Juudas esitetään nyt Jeesuksen lähimmäiseksi opetuslapsiksi. Tässä yhteydessä täytyy muistaa, että kyseinen teksti on kirjoitettu toistasataa vuotta Uutta Testamenttia myöhemmin, joten tietynlainen värittäminen tekstissä on ymmärrettävää.

Toisaalta Juudaksen evankeliumi jättää myös Juudaksen kavalluksen jälkeisen kohtalon avoimeksi päinvastoin kuin esimerkiksi Apostolien teot 1:17-19, jossa selitetään varsin perusteellisesti kyseisen miehen loppu.

Jos Juudaksen evankeliumin edustama gnostilainen kristinuskon olisi aikoinaan voittanut Rooman keisarikunnassa, olisimme varmaankin juhlineen juuri päättynyttä pääsiäistä hieman eri merkeissä. Gnostilaiset eivät pitäneet Jeesusta suinkaan syntiemme sovittajana, vaan ainoastaan taivaasta tulleen opettajana.

Kaikkea hyvää alkaneelle kevätkaudellenne toivottaen

Isä Mitro: Perinteet puristavat miestä pakkopaitaan

Teksti: Kimmo Janas
Kuvat: Juha Seila

Iloisuutta ja onnellisuutta huokuva Helsingin ortodokseurakunnan pappi, isä Mitro Repo uskoo elämän kantavan vaikeidenkin aikojen yli. Hänen mukaansa parasta elämäkokemusta ovat maalliselle taipalellemme sattuvat mutkat ja kuopat.

Tämänpäivän miesten pahoinvointi johtuu osaltaan miehelle tehdystä omasta roolista; miehen on kestettävä, mies ei saa näyttää tunteitaan, miehen on menestyttävä. Isä Mitron mielestä tilanteeseen vaikuttavat myös alat, joilla Suomi tänä päivänä menestyy maailmalla. Tietotekniikka ja teknologia kaikinensa ovat olleet perinteisesti

varsin miehisiä aloja. Eli paineet miehiä kohtaan ovat kasvaneeet voimakkaasti.

– Samaan aikaan olen löytänyt esimerkiksi itsestäni yhä uusia, ns. pehmeämpiä – voisiko jopa sanoa naisellisempia – puolia, isä Mitro paljastaa. – Olenkin vaistoavanani, että esimerkiksi liikemaailmassa miehet eivät välttämättä ole niin kovia kuin annetaan ymmärtää ja toisaalta niin kovia kuin heidän oletetaan olevan.

– Tällä en tietenkään tarkoita, että kaikkien pitäisi langeta yhtä uusavuttomiksi kuin eräät poliitikkomme, Mitro lisää.

Miehekkyydestä ei tarvitse hänen mukaansa luopua ollaakseen enemmän ihminen ja voidakseen kohdata toisen ihmisen.

Isä Mitro ei kuitenkaan näe miehen asemaa täysin lohduttomana nyky-Suomessa. Positiivisena asiana hän mainitsee mm. miesten halukkuuden ja rohkeudenkin keskustella nykyään ei-niin-perinteisistäkin aiheista, kuten lasten hoidosta, omaishoitajuudesta jne.

Jumalakuvaa etsimässä

Perinteiden roolin mieheen suhtautumisessa ja mieheen kohdis-

tuvissa odotuksissa hän kuitenkin myöntää.

– Pitkät perinteet ikään kuin pusertavat suomalaista miestä tiettyyn pakkopaitaan. Esimerkiksi tyyliin, isäni silmissä en ole nähnyt kyneleitä. Onneksi kukaan ei sentään ylpeille sillä, ettei ole istunut isänsä polvella, isä Mitro toteaa.

Sukupuoliroolit eli miehen ja naisen, isän ja äidin kuva välitetty ilman muuta perhe-elämästä ja lasten ja vanhempien välisestä suhteesta.

– Tässä mielessä voidaan valitsemaan suuntaukseen puuttua aika nopeastikin, yhden sukupolven aikana.

Oman mieskuvansa Mitro Repo kertoo tulevan juuri omasta isästään, jossa hän oli kertomansa mukaan tunnistavinaan pehmeämpiä piirteitä.

– Juuri noita piirteitä kritisoin nuorena, mutta mitä kauemmin on kulunut isäni kuolemasta ja mitä pidempään olen toiminut pappina, sitä enemmän arvostan nykyään niitä piirteitä.

Tietenkin myös jumalakuvamme muovautuu hyvin pitkälle omasta isäkuvastamme.

▲ Nöyrä ylpeys on isä Mitron mielestä tärkeä käsite työnarkomanian keskellä. Omiin kykyihinsä ja lahjoihinsa täytyy uskoa, eikä kynttilää saa piilottaa vakan alle. Nöyrästi tehty työ kyllä kantaa siunausta.

– Kaikki se lämpö, rakkaus, hellyys, sydämellisyys, hyvyys, mitä minä isästäni aistin, ne kuuluvat myös minun jumalakuvaani. Mutta minä ajattelen, että minun Jumalani on vieläkin hellempi, vieläkin rakastavampi jne.

Isä Mitron mielestä kristittyjen jumalakuvasta pitäisikin puhua huomattavasti enemmän.

– Varsinkin tämä ikonaklasmia, uusi kuvariita, joka on yllättäen noussut esille, on pannut ainakin minut miettimään aivan uudella tavalla kristillistä jumalakuvaa ja sen inhimillisyyttä ja humaaniisuutta. Kuva on juuri siksi tärkeä, että Jumala loi ihmisen kuvakseen ja kaltaisuudekseen. Jumala on ikäänkuin ehdollistanut olemassaolonsa suhteessa ihmiseen. Ja sitten tulee tämä oleellinen kristillinen lisä, kun Jumala lähettää Poikansa. Ikiaikojen Jumala syntyy maailmaan pienenä, avuttomana poikalapsena, jota äiti ▶

► Oman papintyönsä Mitro Repo kokee rinnalla kulkemiseksi, josta myös saa itse voimaa palvellessaan muita.

► ruokkii rinnoillansa.

– Tällainen on meidän jumalakuvaamme. Siitä on kaukana terrorismi, uhoaminen, ylpeys, hävittömyys ja väkivalta. Samalla se riisuu meidät aseista, ja pakottaa meidät löytämään itsemme toisen toisistamme, isä Mitro tarkentaa.

Onkin tärkeää tajuta, kuinka radikaali kristillinen kuva on. Radikaali kuva ihmiseksi tulleesta Jumalasta, kun taas toisissa uskonnoissa ongelmaksi on tullut se, saako edes pyhänä kunnioitettavaa ihmistä enää kuvata.

Mies ortodoksikirkossa

Miehen asemaa ortodoksikirkon piirissä isä Mitro sanoo tarkastelevansa lievän ahdistuksen vallassa.

► – Luostarilaitos on toiminut monelle ylläsiirtuneelle miehelle turvapaikkana myös raittiusystävien, huomauttaa isä Mitro.

► – Vaikka tässä pitäisi olla arvokas ja hurskas mies, mutta löytää itsessään lähes täysin vallattoman poikamiehen piirteitä, tuntuu pallo olevan hukassa ja meno hurjaa, nauraa isä Mitro hyväntahtoisesti.

– Onko ortodoksikirkossa miehellä enää mitään sijaa, koska minä ainakin ymmärrän kirkkoni perinteet niin täysin naiselliseksi – täysin rinnoin naiselliseksi. Tämähän johtuu siitä, että evankeliumeista ja apostoleista lähtien kirkkoa ja seurakuntaa on kutsuttu äitikirkoksi ja kirkkoäidiksi. Kirkkokannuskin kuvaa perinteessämme Neitsyt Mariaa ja äitiä ja naiseutta tässä suhteessa, hän selvittää.

– Kun minä tulen kirkkoon, minulla on tavattoman turvallinen olo, koska tulen ikäänkuin aina äitini kohtuun uudestaan syntymään. Ja siellä lempeässä kodissa ja äidin sylissä on vastassa armahavainen isä, joka ottaa tämänkin tuhlaajapojan vastaan.

Kun isä Mitrolle huomautetaan, ettei ortodoksikirkossa ole lainkaan naispappeja vaan ainoastaan miespappeja, hän kertoo vastaa-

vansa: – No onhan se hyvä, että ortodoksimehillä on edes jotakin tekemistä.

Seurakuntaelämässä ortodoksikirkolla on tiettyä hyötyä vähemmistöasemastaan. Perheet ovat isä Mitron kertoman mukaan enimmäkseen ekumeenisia, ja jos perheen isä sattuu olemaan ortodoksi, hänen kunnia-asiansa on tuoda lapsensa kirkkoon säännöllisin väliajoin.

– Tämä on asia, jota koetan myydä ja markkinoida esimerkiksi häissä ja ristiaisissa. Eli isät ja kummisedätkin tai kuten me kutsumme, risti-isätkin voisivat ihan ”miehekkäästi” esiintyä kirkossa lastensa kanssa samaan aikaan kun äidit voivat tehdä jotakin muuta hyödyllistä kotona.

Toinen luontevaa toimintaa ortodoksimehille tarjoava taho on luostarilaitos. Ja varsinkin Suomessa, jossa on entisoitu Valamon luostari, on miehille löytynyt talkootyömahdollisuuksia monen vuoden ajan.

Yksi mielenkiintoinen toimintamuoto ortodoksiperinteessä on ikonimaalaus, joka on keräämässä piiriinsä yhä enemmän myös miehiä.

– Ikonimaalauhan poikki myös puusepäntöitä, koska laudat pitää valmistaa, samoin on rakennettava ikonikaapit jne.

Hengissä kuolemaan asti

Tämän päivän ihmisten ongelmien isä Mitro näkee korreloituvan hyvin usein alkoholiin. Toisaalta nautintoainearkomanian rinnalla voidaan hänen mielestään puhua myös työnarkomaniasta ja suoritusnarkomaniasta. Me miehet saattamme hyvin herkästi päteä juuri suoritusnarkomaniasta ja suoritusnarkomaniasta.

– Itselleni olen kehittänyt metodia, jolla yritän selviytyä hengissä. Olenkin sanonut, että vaikka elämä onkin hurjaa, yritän pysyä hengissä kuitenkin ainakin toistaiseksi kuolemaan asti, isä Mitro naurahtaa. – Moni meistä nimittäin saattaa heittää henkensä jo ennen kuolemaa, ja tätä pidän huolestuttavana asiana, jos elämän mielekkyys pääsee katoamaan.

Siunatuimpina hetkinä omassa kirkossaan hän kertoo kokevansa rippituokiot, jolloin raavaalta, menestyvältä mieheltä löytyy rohkeutta tulla alttarille tyhjentämään sydämensä ja huojentamaan.

– Tunnen usein jopa kateuden

tunteita. Kunpa itsekin rohkeneisin olla yhtä rehellinen ja suorastaan lapsenomaisen luottavainen.

Isä Mitro kertoo ortodoksikirkon korostavan enemmän sisäänpäin kääntymistä, rukouselämää ja hiljentymistä kuin konkreettista asioihin puuttumista.

– Kun näen jonkun menevän liikemiehen onnistuvan raivamaan kaksi tuntia lähes joka lauantai-ilta etsiytyäkseen Uspenskin katedraalin hämämien holvien alle, väittäisin tuon miehen olevan rikas mies. Hän on löytänyt aarteensa ja pitää huolen, ettei sitä häneltä tämä maailman meno ja menestys pääse ryöstämään.

Nautintokin sallittua

– Onko meidät luotu katkeriksi, onko meidät luotu suremaan ja kuolemaan vai onko meidät luotu iloitsemaan ja elämään? Minä uskon vahvasti, että se paratiisi, johon meidät luotiin, oli tarkoitettu nautintojen paratiisiksi kaikkein makuineen ja tuoksuineen. Meidät luotiin jatkamaan Jumalan luomistyötä ja nauttimaan ja iloitsemaan kättemme hedelmistä, isä Mitro toteaa.

Tärkeää on hänen mukaansa ymmärtää synninlankeemuksen jälkeinen tila, jossa meidän on mentävä itseemme ja löydettävä uudelleen vastuu tekemisistämme. Meidän on myös pidettävä mielesämme se ihana lupaus, mitä pelastus viime kädessä tarkoittaa.

– Meillä ei ole vain oikeus vaan myös velvollisuus osata iloita uskosta, iloita elämästä, iloita työstä. Oleellinen oivallus on, että voin intohimolla tehdä työtä ja elää. Tuolla intohimolla tarkoitan kristityn kutsumusta. Ja se ei jätä kylmäksi ketään, kaikkein vähiten tekijänsä.

Tähän liittyy isä Mitron mielestä myös suhde maallisempiinkin nautintoihin. Kohtuu on olennainen käsite. Edesmennyt arkkkipiispa Paavali, jota Mitro pitää isänsä ohella oppi-isänään, sanoi että ortodoksinen raittiusjulistus on se, että alkoholiakin voi käyttää raittiisti. Eli ihminen on se, joka tekee jonkin asian vääräksi, syy ei ole siinä aineessa.

– En minä häpeä sitä, että brändeiksi on laitettu rakkaus, hyvät ruuat ja nopeat autot. Kohta sinne varmasti lisätään kauniit naiset, huomauttaa vannoutunut poikamies ja päästää ilmoille hersyvän naurun.

Auto-Finger
Terveystieteiden tutkimuskeskus

Osta auto Saksasta. Nyt myös osamaksulla! Otetaan myös vaihto-autoja.

Vasamakujä 2, 01740 Vantaa • puh. 0400 602 360 • www.autofinger.fi

Tikusta asiaa.

Tilaa ilmainen näyte-numero!

8 mielenkiintoista numeroa
vuodessa vain 44 euroa

PUUTEKNIikka

puusepänteollisuuden asialla jo 20 vuotta!

Faktapro Oy, PL 4, 02941 Espoo
tilaukset@puuteknikka.fi • fax (09) 512 2033

Peruutustutka

- helppoon pysäköintiin
- näyttää etäisyyden eteen/taakse
- helppo asentaa/asennuttaa
- 3 eri mallia

alkaen **59€**

Digi-TV

Autovastaanotin
Boxi + erikoiset
näytöt kattoon
tai kojelautaan
(näky myös
ajon aikana)
alkaen

149€

www.greennet.fi
040 725 6095

► Taiteella on merkittävä osuus Raittiustalon harraste- ja kerhotoiminnassa.

Antti Kyynäräinen

Hyvinkäällä Vaiveronkadun varrella sijaitseva Raittiustalo – joka paremmin tunnetaan Raivaajatalon nimellä – valmistautuu ensi vuonna vietettäviin 100-vuotisjuhliinsa hienosti peruskorjattuna, uudessa maalissa ja aamusta iltaan elämää sykkivänä. Elävällä, toimivalla ja kunnostetulla talolla remontin puuhamiehet Pekka Tuisku ja Pekka Meronen haluavat myös muistuttaa, että raittiusaatekaan ei ole kuollut tai historiaa.

Talo valmistui vuonna 1907 ja se on ollut Raittiusyhdistys Raivaajien yhdistystalo, joka on samalla erinomainen esimerkki viime vuosisadan alun talkoohengestä ja vastuusta ihmisten hyvinvoinnista.

► Pekka Tuisku ja Pekka Meronen voivat nyt tyytyväisinä katsella Raittiustalon parvelta alas juhlasaliin ja näyttämölle ja ihailla hienosti entistettyä Hyvinkään vanhinta yhdistystaloa, jossa hyörii erilaista toimintaa aamusta iltaan.

RAITTIUSTALO nostettiin rappiolta Hyvinkäällä

1800-luvun lopulla ryhdyttiin Hyvinkäälläkin koko maan käsittävään juomalakkoon. Paikkakunnalle syntyi tuolloin juomalakko-liitto, jonka jäsenet lupautuivat ehdottomaan raittiuteen. Noin 300 henkeä käsittänyt hyvinkääläinen kansanliike kuitenkin lopahti ajan kuluessa.

Ajatus ei kuitenkaan kuollut. Sitkeään ja määrätietoiseen työhön hillittömän juopottelun torjumiseksi perustettiin Hyvinkään Aseman koululla – joka sekini yhä on toiminnassa – maaliskuun viimeisenä päivänä 1901 raittiusyhdistys Raivaajat, jonka oman yhdistystalon hankkimiseksi alettiin kerätä rahaa iltamilla ja arpajaisilla. Yli-Mattilan eli Usmin isäntä lahjoitti yhdistykselle tontin Veiverolle johtavan tien eli ns. Promenadin varrelta.

Taloa varten ei tehty piirustuksia, vaan Raivaajien rakennustoimikunnan jäsenet hahmotelivat yhdistystalon, joka sitten kirvesmiesten ja talkooväen voimin toteutettiin. Raittiusyhdistys Raivaajien yhdistystalo vihittiin sitten käyttöönsä heinäkuun 14. päivänä vuonna 1907.

Oma talo mahdollisti monia uusia toimintoja. Perustettiin lisää kerhoja entisten rinnalle. Raittiusyhdistyksen keskuudessa teatteriharrastus oli vireää. Lisäksi yhdistyksessä toimi mm. sekakuoro, mieskuoro, keskusteluseura, lukurengas, ompeluseura sekä voimistelu- ja urheiluseura.

Raivaajatalosta tuli paitsi raittiusväen tukikohta myös monien yksityistilaisuuksien pitopaikka. Rakennusta on lisäksi vuosikymmenien mittaan käytetty mm. kirjastona, käräjätalona, kulkutautisairaala ja koulujen opetustiloina.

Raivaajien Raittiustalo on Hyvinkään vanhin yhdistystalo ja se kuu-

luu kaupungin kulttuurihistoriallisesti merkittävien rakennusten ja alueiden inventointiluetteloon.

Raittiusaate hiipui ja talo rappeutui

Raittiusyhdistystoiminnan merkitys laski sotien jälkeen ja vähitellen myös talon käyttö väheni ja se sai rauhassa rappeutua. Se oli pitkään tyhjiälläkin ja 80-luvulla siinä oli urheiluseuran bingo ja 90-luvun alkuun tultaessa se oli toiminut palloseuran romuvarastona.

Talolle oli annettu purkutuoimioitakin, mutta sen onneksi koitui aikoinaan tehty säätöittämisen.

Viime vuosituhannen lopulla alkoikin sitten tapahtua, kun hätiin saatiin kolmen Pekan kopla – eli Pekka Tuisku, Pekka Meronen ja Jukka-Pekka Mäkinen – joita yhdistää nykyisin myös oma yhtye nimeltään Votka Pois.

Yhdessä ja erikseen hallituksen työvaliokuntaan valitut Pekat alkoivat puhaltua toimintaan uutta henkeä ja haalia rahaa ja väkeä tarvittavaan laajaan restaurointityöhön.

Hankkeelle haettiin tukea niin paikalliselta elinkeinoelämlästä kuin poliitikoiltakin, opetusministeriöstä, työvoimahallinnosta, Raha-automaattiyhdistyksestä, kotiseutuliitosta jne. Alussa suhtautuminen oli epäilevää ja jopa nuivaa.

Pekka Tuisku muistelee esimerkkinä, että vuosituhannen vaihteessa silloinen eduskunnan suuren valiokunnan puheenjohtaja, tunnettu raittiusmies Matti Vanhanenkin manattiin mukaan RAY:hyn, josta toivottiin rahoitusta talon lautoihin. Päätös oli kuitenkin kielteinen, mutta vihreää valoa näytettiin avustuksille kunnostuksen jälkeiseen toimintaan.

Tässä vaiheessa pohdittiin sitten paikallisten koulu- ja sosiaalipuolen ihmisten kanssa, että millaista tarvetta Hyvinkäällä olisi erityisesti lasten ja nuorten syrjäytymistä ehkäisevälle toiminnalle ja voisiko Raittiustalo muodostaa sille puitteet. Keskeiseksi kohderyhmäksi määriteltiin ala-asteen, 4-6 luokkalaiset lapset, joille nähtiin olevan selvästi tarvetta tämän tyyliseen toimintaan.

Vähitellen tukea alkoikin tämän jälkeen tippua eri puolilta ja mittava remontti käynnistyi vuonna 1999. Voisi sanoa, että talo korjattiin kahdesta paikasta: sisältä ja ulkoa.

Merkittävä panos Raivaajatalon kunnostuksessa on ollut pitkäikäistyöttömillä, joiden kuntoutusta työskentelyllä taloprojektissa on tuettu. Tätä kautta on jo useampi syrjäytynyt tai sellaisessa vaarassa ollut palautunut työelämään.

Vaikka Raittiustaloa ylläpitävä Raivaajatalosäätiö oli aikanaan päättänyt, että korjauksiin ei lainarahaa käytetä, oli työt saatu 2003 jo niin hyvään vauhtiin ja usko talon lopulliseen kunnostukseen vahvistunut, että korjaustöitä päätettiin nopeuttaa rahoitustilannetta parantamalla talon kirjanpitoarvoa vastaan otettavalla lainalla.

Taidetta, ruokaa, musiikkia, juhlia ja syrjäytymisenestoa

Näin jo vuoden 2004 lopulla toiminta talossa käynnistyi paikallisten koulujen ja nuorisotoimen kanssa ja viime vuoden alusta erilaiset harrastajaryhmät pääsivät virallisesti siirtymään Hyvinkään Raittiustalon uutuuttaan hohtaviin tiloihin.

Talon toiminnan ja myös tulonmuodostuksen kannalta tärkeä sijansa on sen käyttö virkistys-, juhla ja harrastetoimintaan. Kunnostettu

juhlasali näyttämöineen, buffetti, terassi ja täysin uusittu keittiö kalusteineen antavat mahdollisuudet mitä erilaisimpien tilaisuuksien järjestämiseen. Esimerkiksi häihin tai merkkipäivätilaisuuksiin tilat voidaan kattaa 60 – 100 hengelle – jopa 120 vieraalalle

Aamuisin ja iltaisin tiloissa pyörii esimerkiksi aikuisten taide-ryhmää harrastamassa vaikkapa akvarellimaalausta, stucco lustro – freskotekniikkaa ja garborundum-grafiikkaa.

Torstai – iltapäivisin talon täyttää ruoantuoksu, kun nuoret kokkerholaiset leipovat tai valmistavat muuten ruokaa. Suositut ovat myös musiikkiin liittyvät kerhot ja harrastukset – bändipajaa myöten. Toiminnan vetäjien toivelistalla ovat tällä hetkellä erityisesti käytetyt tietokoneet, joita jonkun yrityksen tai yksityisen toivotaan lahjoittavan talon käyttöön.

Nyt lapsia käy talossa toista sataa viikossa.

Lasten toimintaa vetämään on palkattu henkilö ja lisäksi talossa pyörii työharjoittelijoita eri tehtäviin rekrytoituina.

Tilaisuuksien ja niistä saatavien kokemusten myötä taloa on myös trimmattu lopulliseen kuntoonsa ja valmistautumaan omiin 100-vuotisjuhliinsa ensi vuonna. Si-

hen mennessä kaiken pitäisi olla valmiina niin, että pihalla odottavaan kivenjätkäleeseen voidaan kiinnittää pronssilaafta, johon on kaiverrettu Hyvinkään Raittiustalon päätukijoiden nimet, joista merkittävimpiä ovat opetusministeriö, Kotiseutuliitto, Hyvinkään kaupunki, Raittiuden Ystävät, Hyvinkään työvoimatoimisto. Vastaava laatta projektia tukevista yrityksistä sijoitetaan talon sisätiloihin luettelee Raivaajatalosäätiön puheenjohtaja, terveyskeskuksen kuntoutuslääkäri Pekka Tuisku.

Kiinteistömaailma

Tosimiehet Heimo ja Esa tekevät asuntokauppaa pääkaupunkiseudulla. Täydenpalvelun kodinvälitystä "avoimet kädestä käteen" -periaatteella. Soita ja kysy lisää!

Heimo Erbuska 050 433 0964
Esa Törmälä 050 366 2295

Tilaa meiltä ilmainen hinta-arvion kodistasi. Se ei velvoita sinua mihinkään

Kiinteistömaailma | Espoon Kodit Oy LKV Espoonlahdenkatu 4, 02320 Espoo

Retaplast Ky

Ruiskupuristustuotteet alihankintana valtakunnallisesti

www.retaplast.fi

MÄNTYHARJUN KIRKKO

Teksti: Maija Niskanen

Kuvat: kanttori Eero Kantola

”Tehtiin meille temppele, kansalle kaunis kappeli, jota vielä maailmassa mainitaan, ihmetellään tarvitaan”, todetaan pitkässä arkkiviisussa. Kirkkorakennuksen merkisyydestä mainittiin mm., että ”siinä oli viiskymmentä kolme ovia, sata neljä lovia”.

Suomen mukavimman mökkikunnan Mäntyharjun kirkko seisoo jylhän suuren monumenttina sankarihautojen takana hautausmaa taustanaan. Mäntyharjun vanhan kirkonkylän kulttuurimaisemassa kahden järven sylissä. Hautausmaa kätkee multaansa monia mäntyharjulaisia sukuja. Mahtavan vaalean puukirkon kauneus salpaa hengitykseni. Askella on pakko hidastaa hiekkaisella pääkäytävällä pelkäästä kunnioituksesta ja halusta nauttia näkymästä. Jykevät kiviraput, raskas pääovi, harmaa eteinen, itse kirkkosali. Uskaltaako pieni ihmisen edes astua sisälle?

Asiakirjojen mukaan Mäntyharjun seurakunta perustettiin v. 1595. Tämä kirkko on seurakunnan kolmas kirkko, Suomen toiseksi suurin puukirkko, istumapaikkoja riittää 2000 sanankuulijalle. Pyhättö valmistui v. 1822.

Pääarkkitehdiksi mainitaan italialainen arkkitehti Carlo Rossi. Hänen työpöydältään Suomessa on EMPIRE -tyylisiä rakennuksia Turussa (Åbo Akademi), Mikkelin maaseurakunnan ja Vimpelin kirkot sekä joitakin Etelä-Suomen kartanoita.

Empire lasketaan klassismin tyyliuuntiin 1800-luvulla. Tyyli hakee esikuviaan Rooman antiikin temppeleistä: mahtipontisuus, sauruus ja raskaus, mutta samalla rauhallisuus ja kauneus. ”Suuri on kaunistaa”. Kirkkorakennuksessa

sen voitaisiin ajatella kuvaavan Jumalan suuruutta vastakohtana ihmisen pienuudelle.

Juuri sellainen mielikuva nousee, kun varon lämyttämästä raskasta kirkon ovea takanani kiinni. Kirkon tunnelma ei kuitenkaan ole raskas, vaan hienostuneen kevyt johtuen vaaleista väreistä, valkeasta ja keltaisesta sekä suurien ikkunoiden tuomasta valosta.

Löydän istumapaikkani, painan pääni ja hiljennyn. Kiitän siitä kaikesta, mitä olemme saaneet. Pyy-

dän rakkailleni hyvää terveyttä ja hyvää elämää, erikoisesti tyttäreleni ja heidän pienelle pojalleen, ensimmäiselle lapslapselleni. Kiitän Luojaani hänestä.

Rukouksen jälkeen tulee tunne, että tavallinen ihminen puhdistuu täällä. Sama tunne, kun ollessani kesällä 2003 Pärnun Uuden taiteen museossa teoksen ”Alasti Jumalan ees / Naked before God” edessä.

Ihminen alastomana, vapautettuna synneistään on valmis kohtaamaan Jumalansa, astumaan hänen

kirkkauteensa. (Kirjoittajan henkilökohtainen mielipide).

Katselen tuttuja esineitä: alttaritaulu, saarnastuoli, kirkon vihkiryyji, urut, ovet, tuulikaappi, kastepöytä, lukupulpetti, katto, kattoikkunat, lehterit, penkit, lamput. Kaikilla niillä on oma historiansa kerrottavanaan. Uusi luku urkujen kohdalle tulee lähi vuosina, kun urut uusitaan.

Salmela

Taidekeskus Salmelan rakennuk-

set sijaitsevat kirkon välittömässä läheisyydessä, päärakennus hetimitien toisella puolella. Toimitusjohtaja Tuomas Hoikkala kiittää seurakuntaa yhteistyöstä. Salmelan taidekeskän vuosittainen avajaiskonsertti pidetään perinteisesti kirkossa. Myös muita Salmelan järjestämiä tilaisuuksia on pidetty kirkossa, mm. Merikannon laulukilpailut. Tänä vuonna avajaiskonsertti pidetään 2.6. Tampereen kaupunginorkesteri esiintyy. Kirkon akustiikka on hyvä.

Toimitusjohtaja Hoikkalalla on kirkon avain ja lupa ohjata Salmelasta vieraitaan myös kirkkoon. Normaalisti kirkko on avoinna 09.00-12.00 jumalanpalvelusnuntaisin. Ryhmille voi tilata kirkkoherranvirastosta asiantuntevan opastuksen. Varsinainen tiekirkko ei Mäntyharjun kirkko ole. Valitettavasti tänä kesänä ei ole jatkuvaa opaspäivystystä.

Mäntyharjun kirkko on mäntyharjulaisten ylpeyden aihe, jota vaalitaan pieteetillä. Myös Salmelan vieraat ja monet kesäasukkaat ovat ottaneet kirkon omakseen. Erilaiset kirkolliset tilaisuudet, joulun ja pääsiäisen jumalanpalvelukset, jolloin kirkko puetaan juhla-asuun sopivien tekstiilein ja kynttilöin, ja Salmelan tilaisuudet vetävät väkeä niin, että 2000 isumapaikkaa käy ahtaaksi ja saa pelätä jopa lehterien kestävyyttä.

Mäntyharjun kirkko ja vapaa-ajan asukkaat

Innokkaana ympärivuotisena vapaa-ajan asukkaana Korhonnien maisemista iloitseva rouva Sirkka-Liisa Laine kertoo:

– Meillä on Helsingissä ”Prinsessakerho” (10-15 naista, epävirallinen yhdistys), joka nauttii eri kokoonpanoissa vuosittain

äitienpäivän aattona lauantaina meidän mökin pihan haravoimisesta, siivoamisesta, roskien polttamisesta, saunomisesta ja syömisestä. Äitienpäivän aamuna mennään aina kirkkoon. Jostain syystä jumalanpalvelus oli kerran siirretty seurakuntakeskukseen. Prinsessat olivat pettyneitä: Kirkko jäi näkemättä! Silloinen tuntio Aulis Leppäsyryä kuuli poistuvien prinsessojen mielipahan, puuttui asiaan: ”Hyvät rouvat, hätä ei ole tämän näköinen. Lähdetään kirkkoon!” Prinsessat saivat asiantuntevan opastuksen. Rouvat olivat innoissaan: Voiko olla totta, että kirkon ovet aukenivat yksistään heille!

Yrittäjä Esa Laine kertoo edelleen, että hän perheineen ja ystävineen on ollut lähes aina Salmelan avajaiskonserteissa. Lisäksi heidän lapsensa ovat käyneet jumalanpalveluksissa rippikouluaiikanaan hankkimassa rippikouluviikkoonsa jumalanpalveluspisteitä.

Luottamusmiehen oma kirkko

Mäntyharjun seurakunnan kirkkovaltuuston puheenjohtajan Panu Karjalaisen yllätämme pääsiäisen kulkueen harjoituksista. Pääsiäisajan näytelmää harjoittelee n. 50 seurakuntalaista, ohjaajanaan Pertti Lahti. Panu Karjalainen edustaa alkuperäismäntyharjulaista. Hänelle kirkko omana vihkikirkkona, monien häiden, hautajaisten, kastehuhlien upeana tapahtumapaikkana on unohtumaton. Koko kirkonkylän erikoinen miljöö, kirkon ja Salmelan välinen tie, kylänraitti kioskeineen on lapsuuden muistojen paikka, johon hän haluaa nyt omat lapsensa tutustuttua.

Asiatiedot poimittu Mäntyharjun kirkon historiasta.

Softatalo AIDA Oy

HALUATKO SÄÄSTÄÄ ENERGIAA?

Säästetään kaukolämpöä, maakaasua, öljyä ja käyttövetä kiinteistöissä.

Globaalisti ainutlaatuiset ja varmat järjestelmät toteuttavat n. 10-30 % säästöjä nopeassa takaisinmaksuajassa.

OTA YHTEYS, NIIN TEEMME TARJOUKSEN !

petri.aalto@aida-energy.com
www.aida-energy.com

Puuta ei puutaheinää.

Tilaa ilmainen näyte-numero!

8 mielenkiintoista numeroa vuodessa vain 44 euroa

PUUTEKNIikka

puusepänteollisuuden asialla jo 20 vuotta!

Faktapro Oy, PL 4, 02941 Espoo
tilaukset@puuteknikka.fi • fax (09) 512 2033

Vaikka osa kansasta voi erittäin pahoin, itsemurhien kokonaismäärä on pudonnut merkittävästi huippuvuodesta 1990, jolloin itsemurhia tehtiin yli puolitoista tuhatta. Suomi ei ole enää itsemurhien määrässä Euroopan kärkimaa, vaan nykyisin Baltian mailla ja entisen Itä-Euroopan mailla on synkkien tilastojen ensimmäiset sijat. Suomalaisten kuo-

Teksti ja kuvat: Jouni Koskivirta

Suomessa tehtiin vuonna 2005 itsemurhia 1064. Joka päivä lähes kolme suomalaista päättää päivänsä oman käden kautta. Itsemurhayritysten määrä on tähän verrattuna moninkertainen: vuorokaudessa 30-40 ihmistä koettaa riistää hengen itseltään.

linsynä itsemurha on vuositasolla yli 2,5-kertaa yleisempi kuin esimerkiksi liikenneturma. Miesten osuus itsemurhien tekijöistä on selvästi naisia suurempi: vuonna 2003 itsemurhan teki Suomessa 851 miestä ja 224 naista.

Lohjan sairaanhoitoalueen avohoidon ylilääkäri Jarmo Laitinen uskoo, että 1990-luvun alusta alkanut itsemurhien määrän vä-

hentyminen johtuu siitä, että masennus osataan nykyisin tunnistaa paremmin ja masennuksen takia hakeudutaan helpommin hoitoon kuin aikaisemmin. -Masennusta osataan nykyään myös hoitaa paremmin ja masennuslääkkeet ovat kehittyneet merkittävästi. Tunnistamisen ja hoidon tason kohentyminen onkin ehkä tärkein tekijä suotuisaan kehitykseen, ylilääkäri Laitinen arvioi.

Vuosikymmenien ajan suomalainen mies on ollut selvästi alttiimpi päättämään itsemurhaan kuin nainen ja näin on edelleen. Mistä arvelet tämän johtuvan?

- Näin on tosiaan ollut vuosikymmeniä. Pahin huippu on käsittääkseni 40-50-vuotiaiden miesten kohdalla. Varmasti yksi tekijä on se, että meidän kulttuurissamme ja yhteiskunnassamme miesten on vaikeampi hakeutua hoitoon. Miesten on myös vaikeampi puhua ongelmistaan, sanoo Jarmo Laitinen.

- Toinen tärkeä tekijä on se, että etenkin aikaisemmin, mutta vielä nykyäänkin monet masennuksen lieveilmiöt ja toisaalta ilmiöt, jotka lisäävät itsemurhariskiä ja saattavat pahentaa masennusta - etenkin alkoholin käyttö - on miehillä selvästi runsaampaa kuin naisilla. Alkoholi ja muutkin päihteet ovat itsemurhaa hautovilla taustalla voimakkaasti mukana. Ne ovat hyvin suuri riskitekijä itsemurhalle, Laitinen toteaa.

Epätoivo herää pitkän ajan kuluessa

Itsemurha on rajua ja peruuttamaton ratkaisu. Se on myös prosessi, joka kehittyy yleensä ajan kuluessa. Miten elämänhalu voi kadota niin totaalaisesti, että se voi ajaa ihmisen tällaiseen epätoivoiseen ratkaisuun?

Jarmo Laitisen mukaan on erittäin vaikea määritellä mitään yleistä mallia siinä kehityskulussa, joka johtaa itsemurhaan. -Jokainen ihminen on yksilö ja jokaisella itsemurhaan päätyvällä on oma elämänsänsänsä ja omat ajatuksensa siinä takana. Usein siihen liittyy pettymyksiä ja siihen saattaa liittyä masennusta ja toivottomuuden tunnetta. Tulevaisuus näyttää hyvin synkältä.

- Sitten siihen liittyy usein sosiaalisia ongelmia. Mainitsimme jo päihteet; siihen kuuluu yksinäisyys, mahdollisesti työongelmat tai työttömyys. Usein itsemurhaan liittyy myös ajatuksia hylätyksi-

Ylilääkäri Jarmo Laitinen rohkaisee mielenterveysongelmista kärsiviä hakemaan reippaasti apua.

vaikea puuttua asiaan. Ei ole mitenkään helppoa mennä masentuneelle ihmiselle sanomaan, että "sinä tarvitsisit nyt apua". Missä vaiheessa hälytyskellojen tulisi kuitenkin soida ja asiaan pitäisi tarttua tavalla tai toisella?

Laitinen toteaa, että valitettavasti nämä hälytyskellot soivat usein liian myöhään. -Ehkä meidän jokaisen pitäisi vähän opetella sitä, että jos me huomaamme, että jollakin lähimmäisellä ei mene hyvin, meillä pitäisi olla enemmän rohkeutta ottaa tämä puheeksi. Se on hankala asia ammattilaisellekin. Läheisten rooli on vaikea, koska ihmisten mielialan muutokset tapahtuvat aika hitaasti. Se, joka elää siinä mukana, tavallaan sopeutuu näihin muutoksiin. Läheisen ihmisen on kenties vaikeampi huomata sitä, kuin ehkä vähän vieraamman.

Itsemurha on harvoin äkillinen päänäpistö, vaan sitä suunnitteleva elää pahan olonsa ja itsetuhoisten ajatustensa kanssa varsin pitkään. - Kyllä useimmissa tapauksissa on niin, että itsemurha on pyörinyt asianomaisen mielessä jo pidempään. Onkin tärkeää, että jos herää epäily, että joku ihminen hautoo itsemurhaa, niin hänen

tulemisesta tai muiden piittaamattomuudesta. Joskus itsemurha saattaa olla jonkinlainen keino näyttää muille. Itsemurhaan liittyy myös fantasioita siitä, mitä seuraa kuoleman jälkeen. Asianomaiselle on tavallaan jotenkin helpompaa,

kun on mielikuvia kuoleman jälkeisestä elämästä, Jarmo Laitinen sanoo.

Hälytyskellojen pitäisi soida

Lähiympäristön on monesti hyvin

► kanssaan keskustellaan suoraan asiasta. Itsemurhan toteuttaminen on tällaiselle ihmiselle vaikea ja raskas päätös. Se on hyvin ahdistavaa myös omaisille, joten aiheesta on vaikea puhua, mutta olisi tärkeää ihan konkreettisesti keskustella siitä, jolloin esimerkiksi asiaan liittyvät oudot fantasiat saattavat vähentyä, täsmentää ylilääkäri Jarmo Laitinen.

Apua on saatavilla

Monenlaista apua on tarjolla mielenterveysongelmiin, jos käy niin onnellisesti, että itsetuhoisia ajatuksia hautova saadaan ajoissa hoitoon. Psykiatrit ovat viimeisten vuosikymmenien aikana kehittyneet merkittävästi. Markkinoille on tullut uudentyypisiä mielialalääkkeitä helpottamaan masentuneen oloa; toisinaan puhutaan harhaanjohtavasti ”onnellisuuspillereistä”. Miten uudet masennuslääkkeet ovat auttaneet ja mikä on terapian merkitys tänään?

Jarmo Laitinen korostaa, että tutkimuksissa on todettu, että paras apu saadaan lääkeshoidon ja terapian yhdistelmästä.

– Usein mahdollisuus saada terapiaa on valitettavasti jonkin verran rajallinen. Samoin yhteiskunnan resurssit tarjota terapiaa ovat merkittävästi rajalliset. Uudet masennuslääkkeet ovat selvästi parempia kuin vanhat masennuslääkkeet, niiden sivuvaikutukset ovat vähäisempiä ja ne ovat turvallisempia. Täytyy muistaa, että lääkkeet ovat myös yksi tapa tehdä itsemurha ja etenkin aikaisemmin masennuslääkkeet olivat yksi tavallisemmin käytetty lääkeryhmä itsemurhissa.

Moni uusi yrityksensä

Itsemurhaa yrittänyt on hyvin suuressa vaarassa uusia yrityksensä. Se on otettava aina vakavasti huomioon.

– On arvioitu, että ihmisellä, joka on kerran on yrittänyt itsemurhaa, on noin kymmenkertainen riski päätyä itsemurhaan kuin sellaisella, joka sitä ei ole yrittänyt, sanoo Jarmo Laitinen.

Itsemurhan kautta läheisensä menettäneet ovat kriisiavun ja usein terapian tarpeessa. Läheisen päätyessä itsemurhaan omaiset kokevat tilanteen hyvin ahdistavana ja tuntevat usein voimakkaita syyllisyydentunteita.

– Siinä tilanteessa on ihan luonnollista, että kun läheinen on päätenyt itsemurhaan, jokainen kelaa, mitä olisi pitänyt tehdä ja mitä jättää tekemättä. Usein itsemurhan tehneitä kohtaan liittyy suuttumusta tai vihan tunnetta, Laitinen kuvailee.

– Sitä ajattelee helposti, minkä takia se meni tuollaista tekemään ja nyt se pilasi kaikkien elämän. Tähän liittyy voimakasta syyllisyyttä: minun pitäisi surra, mutta nyt minä huomaankin, että olen vihainen. Tämä saattaa aiheuttaa hyvin vahvaa syyllisyydentunnetta. Valitettavasti on myös niin, että itsemurhan tehneen omaisten keskuudessa itsemurhariski on noussut.

Nuoret miehet vaaravyöhykkeessä

Erityistä huolenaihetta on herättänyt se, että itsemurhaluvut ovat hyvin korkeita nuorten miesten, 20-30-vuotiaiden keskuudessa. Mistä se voi johtua, että nuorella aikuisella, jolla elämä on vielä edessä ja maailma avoinna täynnä mahdollisuuksia, synkät aatokset saattavat nousta pintaan niin voimakkaasti ja kaikki näyttää mustalta?

– Tätä on paljon pohdittu. Itse ajattelen tämän liittyvän paljon meidän kilpailuyhteiskuntamme tahdin kiihtymiseen, Jarmo Laitinen pohtii. – Ihmiselle asetetaan kovin suuria odotuksia, jotka eivät sitten täytykään. Ihminen asettaa niitä itselleen ja nuoruuden eh-

dottomuudella koetaan helposti, että kun joku asia ei toteudu, niin sitten kaikki on mennyt pieleen. Nykyään myös naiseen kohdistuu sekä ammatillisia että elämän uraan liittyviä odotuksia ja vaatimuksia. Pelkään, että tässä nuoret naiset ovat kuromassa nuoria miehiä kiinni, arvioi ylilääkäri Jarmo Laitinen.

Kevät on onnen ja epätoivon aikaa...

Mielenkiintoinen seikka on se, että vuodenajoilla on huomattava merkitys mielialojemme muovaajina ja samoin ehkä itsemurhiin vaikuttavina tekijöinä. Usein kevään herääminen ja luonnon puhkeaminen kukkaan altistavat ihmistä itsemurha-ajatuksille. Jarmo Laitinen vahvistaa tämän. Itse hän uskoo, että se liittyy ihmisen odotuksiin: odotetaan, että raskas talvi on vihdoin takana ja ehkä mieliala paranee, aktiivisuus nousee ja jaksaa tehdä kaikkea sitä, mitä on ladannut kevään ja kesän varalle. – Ja sitten huomaa, ettei jaksakaan tehdä näitä asioita eikä mikään oikein huvita. Ehkä se jotenkin kärjistää tätä toivotonmuuden tunnetta. Toinen tekijä on varmasti se, että kevät ja kesä on tällaista rakkauden, seurustelun ja yhdessäolon aikaa. Silloin yksinäisyys saattaa merkittävästi korostua, Laitinen toteaa.

Lamavuosien alku 1980-luvun lopussa saattoi omalta osaltaan kasvattaa itsemurhien määrää taloudellisten vaikeuksien ja työttömyyden lisääntyessä. Itsemurhien määrä alkoi 1990-luvun alun jälkeen kuitenkin laskea, vaikka lama jatkuikin. Laitisen mukaan voimakas kriisi saattoi olla ihmisille myös jonkinlaisena haasteena, että me selviämme tästä... Joillakin perheillä se saattoi myös lisätä yhteensuuluvaisuuden tunnetta ja halua voittaa yhdessä vaikeudet.

Valtion tuki tarpeen

Monet kunnat ovat leikanneet erikoissairaanhoidon määrärahojaan ja karsineet esimerkiksi nuorten psykiatriseen hoitoon suunnattuja varoja. Tämä huolestuttaa myös avohoidon ylilääkäri Jarmo Laitista. – Toki täällä läntisellä Uudellamaallakin näyttää monien kuntien kohdalla aika synkältä. Lasten ja nuorten psykiatrisen hoidon kohdalla on onneksi olemassa se valopilkku, että on tätä valtion ns. korvamerkittyä rahaa, jota on mer-

kittävästi pystytty suuntaamaan lasten ja nuorten psykoterapiaan ja hoitoon.

– Nämä määrärahat varataan kuitenkin aina vain vuodeksi kerrallaan, joten niillä ei ole sellaista tiedettyä jatkuvuutta, mutta toistaiseksi näistä rahoista on ollut merkittävää apua. Jonotkaan eivät ole kovin pahat, joten kun nuori tarvitsee psykiatrista hoitoa erikoislääkärin vastaanotolle pääsee aika helposti ja suhteellisen nopeasti. Siinä suhteessa tilanne on meillä aika hyvä.

Ylilääkäri Jarmo Laitisen mukaan mielenterveysongelmiin on varsin hyvin apua saatavilla. – Jos tuntuu kovin vaikealta mennä keskustelemaan lääkärin, koulukuraattorin tai psykologin kanssa, niin toki voi myös puhua jonkun läheisen ihmisen, ystävän, kaverin tai kenen kanssa tahansa. Tärkeintä on, että puhuu jonkun kanssa ja saa sen puhumisen prosessin alulle. Suosittelem, että ammatti-apua kannattaa kyllä hakea, jos tunnistaa itsessään tällaisia oireita, painottaa avohoidon ylilääkäri Jarmo Laitinen.

Tunnelin päästä löytyy valoa...

Itsemurhien ehkäisemiseksi on perustettu palvelevia puhelimia,

OY ANJOPO LTD

Olemme valmisvaatteiden maahantuojia. Edustamme housuja, paitoja, t-paitoja, lippiksiä ja monia muita asusteita niin miehille kuin naisille.

MEILTÄ LAADUKKAAT:

MIESTEN **KEY WEST** PUUVILLAHOUSUT
MYÖS ASIAKKAIDEN OMILLA TUOTEMERKEILLÄ
PALVELEMME MYÖS LIIKELAHJA-ASIAKKAITA
MONEN VUODEN KOKEMUKSELLA.

WWW.ANJOPO.FI

PUH.09-140 500 / E-MAIL: info@anjopo.fi

joihin voi soittaa nimettömänäkin, kun on vaikeaa. Jarmo Laitinen pitää näitä palveluja erittäin tärkeinä: – Kyllä niillä on suuri merkitys. Ihmisille tulee usein sellainen fiilis, että nyt minä haluan puhua. Jos asioista voi keskustella juuri silloin, kun tuntuu pahalta, niin siitä on iso apu. Se on tärkeää työtä.

Mielenterveysongelmien hoito vaatii paljon työtä ja jaksamista sekä hoitohenkilökunnalta että potilaalta itseltään.

– Nämä ovat vaikeita asioita

eivätkä ne yhdellä tapaamisella selviä. Nykyään tehdään masennuksen hoidossa usein sellaisia hoito-ohjelmia, joihin sisältyy 6-10 vastaanottokäyntiä, jotka toteutuvat noin puolen vuoden sisällä. Ne on todettu aika tehokkaiksi ja hyviksi. Terapiasuhteessa luottamuksen rakentaminen terapeutin ja asiakkaan välille on yksi tärkeimpiä tehtäviä.

Vaikka epätoivoisessa elämäntilanteessa oleva ihminen näkee maailmansa hyvin mustana, tun-

nelin päässä on valoa.

– Lohduksi voin sanoa, että käytännöllisesti katsoen kaikki vaikeasta masennuksesta kärsivät potilaat hyötyvät hoidosta, joten apua siis kannattaa hakea. Toisaalta jos huomaatte, että joku läheinen tai kaveri kärsii vakavasta mieliala- tai mielenterveysongelmasta, niin puuttukaa rohkeasti peliin. Ehkä me olemme liian varovaisia. Enemmän meidän pitäisi pyrkiä auttamaan toisiamme, ylilääkäri Jarmo Laitinen sanoo kannustavasti.

”Vaikeinakin hetkinä tulisi muistaa, että elämä on syvältä hyvä”

Teksti ja kuva: Jouni Koskivirta

Karjaan ja Pohjan suomalaisen seurakunnan yhteinen kirkkoherra Esa Lahtinen on useita vuosia ollut mukana Debriefing-ryhmässä eli henkisen tuen ryhmässä. Ryhmän tarkoituksena on mm. antaa tukea ja kriisiapua, kun ihmiset ovat esimerkiksi onnettomuuden tai itsemurhan seurauksena menettäneet läheisensä. Debriefingtyössä käsitellään näitä tilanteita ja pyritään auttamaan traumaattisten tapausten kohdanneita niin, ettei rankkoja jälki- ja pelkotiloja syntyisi.

kealla tavalla. Suomalaisen miehen omaan yksinäisyyden hoitamiseen on liittynyt viina ja välillä tolkuton lääkkeiden käyttö. Monesti se on sellainen yhtälö, ettei sen jälkeen yksinkertaisesti jaksaa enää eikä löydä elämälle mitään mieltä, toteaa Esa Lahtinen.

Lahtisen mukaan itsemurhien ehkäisytyö on käynnissä, että usein itsemurhaan altistavia tekijöitä löytyy historiasta. Taustalla voi olla fyysisistä tai psyykkistä sairastamista, traumaattisia olosuhteita, onnettomuuksia tai varhaista yksin jäämistä. – On tullut liian paljon liian varhain ja myöhem-

► mällä iällä on sattunut jotain kesämätöntä. Esimerkiksi parisuhteet ovat suomalaiselle miehelle usein rankkoja ja syyllistäviä. Totta kai myös sairaudet ja onnettomuuk- sen jälkitilatkin vaikuttavat asiaan.

Puhuminen on usein miehille vaikeaa

Se, että suomalainen mies on usein puhumaton jurrikka, joka ei hae itselleen apua, johtuu Lah- tisen mielestä meillä eräänlaisesta häpeän kulttuurista, joka estää ja käperryttää. -Puhuminen vaikeis- ta asioista on varsinkin miehille rankkaa. Mies puhuu enemmänkin symbolisesti, vaikka siitä, mi- ten auto piiputtaa, mutta ei ole helppoa kertoa, kun oma mieli tarvitsisi jonkinlaista huoltoa.

Onko uskosta apua, kun mieli järkkyy?

- Sitä on vaikea sanoa. Usko on elämän rohkeutta syvältä. Usko is- tuttaa elämään ja siksi me kirkkoa tarvitsemme, kun se usko heiluu. Jos se usko on mukana ihmisel- lä pienestä pitäen, silloin se on synnyttänyt sellaista jatkumoa, että voi luottaa siihen, että elämään kannattaa uskoa. Se auttaa luot- tamaan siihen, ettei meitä heitetä pois raiteilta. Mutta uskoon liittyy myös toinen puoli: se on kenties vasta virinnyt ja voi tulla sekin ko- kemus, että se menetetään. Karis- maattisten liikkeiden vaikea puo- li on ihmisen huomattessa, etten parantunutkaan. Ja kun kuitenkin moni parantuu, niin voi tuntua itsestä, että minussa olisi jotain vikaa. Ne ovat aina sellaisia sie- lunhoidollisia asioita, silloin kun uskollen asetetaan vähän liian isoja vaateita, Esa Lahtinen pohtii.

Miksi Jumala salli sen tapahtua?

Itsemurhan kohdalla voidaan poh- tia samoin kuin esimerkiksi tsuna- mi-katastrofin jälkeen, että miksi Jumala salli sen tapahtua? Miksi Jumala nukkui?

- Tämä on niitä elämän salai- suuksia. Aina kun Jumalasta pu- hutaan, emme voi liittää sitä suo- raan siihen, mitä on tullut ilmi, Esa Lahtinen painottaa. - Syvältä usko on mysteeri. Jumala on salaisuus, emmekä me voi ennustaa Jumalan toimintaa. Vanha totuus on se, että ehkä ei kannata osoittaa syyllistä- vää sormea taivaalle, kun ei Ju- mala varmasti tahdo kaikkea, mitä täällä tapahtuu. Hän ehkä haluaa pikemminkin kertoa jotain kaikel- la, mitä tapahtuu. Jos luomakun-

ta on synnytyksissään ja tämä maapallon kuori elää ja tulee joku tsunami, niin se on tämän elämän synnyttämistä ja tahtooko Jumala sitä? Toisaalta onko viime kädessä pahinta se, että täällä kuollaan vai onko vielä pahempaa se, että täällä ei eletä, vaikka on elämän lahja.

- Itsemurhan tehneellä monet fantasiat nousevat merkityksel- lisiksi. Niiden myötä itsemurhaa suunnitteleva kuvittelee pääse- väänsä kaikesta siitä, joka on niin

VIIME VUONNA SUOMESSA TEKI YLI 1060 IHMISTÄ ITSEMURHAN.

ahdistavaa. Sehän onkin itsemur- han klassinen analyttinen selitys: viime kädessä ei halua tappaa itse- ään, vaan haluaa tappaa sen, min- kä kanssa ei jaksaa elää. Mutta kun se ei ole tapettavissa, niin siinä

menee sitten ikään kuin mukana koko elämä.

Viimeinen viesti...

Itsemurhaa suunnittelevista mon- et huolehtivat ja suunnittelevat viimeistä piirtoa myöten jäljelle jääneiden läheisten elämää. Esa Lahtinen huomauttaa, että yllättä- vän monella itsemurhan tehneel- lä on viimeinen viesti omisilleen. - Tällainen viesti tai viestin jälji- tys on hyvin mahdollinen. Usein siellä on vetoomuksia, jotka ehkä vasta ymmärretään, kun kaikki on tapahtunut. Aina ei välttämättä ole sellaista kirjallista jäähyväiskirjettä. Itsemurha on aina näyttämö ja sitä se tekijäkin pohtii.

Välistä suomalaisella miehellä on kuitenkin niin rajut keinot, että kaikki menee kerralla ja sellaisessa tilassa, jossa ei pysty pohtimaan.

- Monet kuitenkin miettivät onneksi ratkaisuaan jopa psykoosin- kinkin kourissa ja monet pääsevät pitkälle sen takia, että asia on hei- dän mielessään esimerkiksi lapsille

► Kirkoherro Esa Lahtinen muistuttaa, kuinka tärkeää on puhua mieltä hie- rävistä vaikeistakin asioista.

niin kova asia. Näistä ympäristö- syistä moni, vaikka ei jaksaisikaan elää, pyrkii kuitenkin pysymään hengissä. Mutta silti sekin voi päättyä ikävä kyllä lopulta tappi- oon. Nämä tapaukset ovat hoito- henkilökunnalle ja lähellä oleville ihmisille kovia asioita, jos pahin on sitten kuitenkin tapahtunut, Esa Lahtinen sanoo.

- Ammattilaisten vanha ohje on aina, että tällaiset asiat pitäi- si pystyä puhumaan läpi aina, kun keskustelussa tulee viittaus itsemurhaan. Asianomainen on erittäin alitiissa tilanteessa, jossa hän vielä tietää, miten hän sen tekee. Silloin nämä ajatukset pitäi-

si rytmittää sen ihmisen elämään ja saattaa jonkinlaiseen ketjuun, joka pitäisi päivästä toiseen kiin- ni. Yllättäen voi käydä niin, että papinkin juttusille joku voi tulla juhlapyhänä, kun muita ei ole saa- tavilla. Sitten pitää miettiä, miten vakavasta tilanteesta on kysymys. Se on myöskin niin varma vetoo- mus, kun joku puhuu siitä asiasta, että silloin varmasti saadaan tilan- ne ikään kuin seisahtumaan.

Mieli kovimmillaan keväällä

Ihmisen yksinäisyys korostuu esi- merkiksi juhlapyhinä. Myös vuo- den ajoilla on merkityksensä. Lahtinen vahvistaa, että ihmisen psykofyysisessä kokonaisuudessa kaikki vaikuttaa kaikkeen.

- Mieli on kovimmillaan kevääl- lä, kun kaikki varastot ovat lopus- sa. Toisaalta taas syksylläkin pelä- tään jo valmiiksi alkavaa talvea ja pimeää aikaa. Tähän rytmiin nämä kaikki liittyvät.

- Puhumattomuus on suomalai- sille iso yhteisöllinen asia, johon liittyy syyllistäminen. Rankka asia on se, että itsemurhan tehneen ympärilläkin tapahtuu itsemurhia. Tässä kulttuurissa on "dynamiitti- leskiä", vanhoja kylän antamia ni- miä leskelle, jonka mies on tappa- nut itsensä räjähdysaineella. Miten syyllistävä asia se onkaan, vaikei sitä ole niin tarkoitettu, sanoo Esa Lahtinen.

- Lapset ovat aina ensimmäisiä uhreja kaikessa, mitä tapahtuu. Kun asioiden käsittely on ollut muutenkin rankkaa, lapsille ei ole selitetty, kuinka kaikki on tapahtu- nut. Jos ei lapselle selitetä, lapsi on äärimmäisen altis kuvittelemaan tapahtuneen pahemmaksi, mitä se olikaan. Siksi debriefing-toi- minnassa nämä purkukeskustelut, ajatusten ja tunteiden läpikäymisen faktojen lisäksi on äärettömän tärkeää, Lahtinen huomauttaa.

- Asioita käsitellään ammatti- laisten kesken sekä niiden ihmis- ten kanssa, jotka ovat olleet siinä mukana. Näin estetään erilaisten pelkotilojen ja ahdistusten synt- tyä jälkeensä. Asiat puretaan, kaikkien niiden kanssa, joita se lähemmin koskettaa. Kenenkään ei tarvitse kuvitella tapahtunutta pahemmaksi, mitä se on ja näin ihminen pääsee suremaan sitä, mitä todella on tapahtunut.

Esa Lahtinen korostaa, että vai- najan hyvästely on itsemurhan tehneen läheisille tavattoman tärkeää. - Kun ihminen saa itse

todeta asian, se on käsitely eikä sitä kuvittele pahemmaksi. Ei tietenkään pidä katsoa ruumista, jos se tuntuu pahalta. Läheisensä menettäneelle riittää pienikin osa, käsi tai jalkakin, että saa todeta, että se on hän. Kuoleman jälkeen on tärkeää hoitaa kaikki pienetkin asiat, jolloin edetään askel aske- leelta aina hautaan siunaamiseen saakka. Näitä askeleita pitää olla, jolloin läheisen lopullinen pois- meno tulee vähitellen todeksi. Ja ihminen saa surra.

Tärkeätä kokoontua yhteen

Itsemurha satuttaa rajusti läheisiä. Menetyksen kohdatessa perheen on tärkeätä kokoontua yhteen ja surra yhdessä. Läheisten läsnäolo lohduttaa suuressa tusksassa.

Olemme tunteneet suurta mur- hetta myös kaikkia suomalaisia yhteisesti järkyttäneiden tapahtu- mien johdosta. Voimakasta kol- lektiivista surua ovat suomalaisissa herättäneet esimerkiksi Estonian uppoaminen, Konginkankaan bussiturma ja tuoreimpana tsuna- mi-katastrofi.

- Meillä kokoonnutaan paljon kirkkoihin. Luotamme vielä siihen, että Jumala varmasti rakastaa. On hyvä olla silloin yhdessä, Esa Lahtinen sanoo, - rakkaus tulee ylhäältä taivaasta. Se lohduttaa it- semurhan tehneenkin läheisiä.

Lahtinen toteaa, että pahinta on, jos surua ei pääse kunnolla kohdistamaan mihinkään. -Kun suru ei pääse kunnolla alkuun, ei oikein tiedä, mitä suree. Yleensä nämä asiat ovat niin järkyttäviä, että mieli toimii pitkän aikaa niin, että kaikki tapahtunut on tajunnalle liikaa. Apua tarvitaan näiden palasten kokoamiseen. Kaiken tunnekuohun keskellä it- semurhan jälkeen läheiset voivat kokea myös valtavaa syyllisyyttä ja se ahdistaa.

Kirkko tarjoaa apuaan

Lahtisen mukaan kirkko kantaa tänä päivänä monin tavoin huolta

ihmisten pahasta olosta. Kirkko tarjoaa apuaan, monitahoista sie- lunhoitoa, johon liittyy mm. sai- raalasielunhoitoa sekä perheneu- vontatyötä. Ne ovat erityisalueita. Papiston koulutus on monitahois- ta; nyt pyritään juuri siihen, että itsemurhan tapahtuttua ympärillä olisi riittävästi toimijoita.

- Itse olen lähtenyt tällaisen henkisen ensiavun työhön ja se on ollut samalla vahvuutenani tässä pastoraalisessa työssäni; debriefing-ryhmässä on moniam- matillisia joukkoja. Siten saadaan ikään kuin monentasoista apua näiden ihmisten ympärille, kun tapahtuu tällaisia kovia asioita. Näissä ryhmissä on eri alojen asiantuntijoita sairaanhoidosta ja

ITSEMURHA PYSÄYTTÄÄ – PAPPI KOHTAA USEIN AHDISTUNEEN IHMISEN.

sosiaalitoimesta alkaen.

Kirkon suhde itsemurhaan on Lahtisen mielestä muuttunut ja tä- nään kirkko pyrkii voimakkaasti tukemaan ihmistä kriisivaiheessa. Taustalla on kuitenkin kirkollekin vaikeita asioita: vanha kulttuuri suhtautui varsin ankarasti itse- murhan tekijään ja hänen lähiym- päristöönsä.

- Silloin korostettiin tätä julis- tusta, että joka on elämän lahjan saanut, sen pitäisi siitä elää. Mut- ta toisaalta, jos ei jaksaa elää, on sellainen asia, että kaikkien pitäisi yhteisöllisesti antaa avuntarpees- sa olevalle tukea niin paljon kuin mahdollista.

Esa Lahtinen haluaa lopuksi rohkaista mielenterveysongelmien kanssa kamppailevia:

- Synkkienkin asioiden kanssa ihmisen pitäisi armahtaa itseään. Kukaan ei niiden kanssa jaksaa. Jokaisella pitäisi olla joku, jonka kanssa uskaltaisi jakaa vaikeita asioita. Se on konkreettista kerto- mista. Jos ei uskalla puhua lähei-

sille tai tutuille, jokainen yhteisöl- linen työntekijä pystyy ohjaamaan sinne, mistä saa ammattiauttajan apua. Terveyskeskus ja mielenter- veystoimisto ovat niitä ensimmäi- siä paikkoja, minne voi kääntyä. Kannattaa vaikeuksienkin keskellä aina muistaa, että elämä on syvältä hyvä, lohduttaa Esa Lahtinen.

Kirjallisuutta

Kannattaa lukea Anna-Leena Här- kösen vastikään ilmestynyt romaani Loppunäkö, jossa Härkö- nen kirjoittaa hyvin koskettavasti ja kauniisti sisarensa Kirstin itse- murhasta. Kirjan kirjoittamisella on varmaan ollut vahvasti terapeutti- nen merkitys kirjailijalle itselleen.

Kirja voi kenties auttaa myös vastaavassa tilanteessa olevaa lu- kijaa käsittelemään niitä monia ah- distavia kysymyksiä, joita läheisen itsemurha väistämättä omassissa herättää.

"Kysymykset eivät jätä rauhaan, niihin ei ole vastauksia. Toisaalta on pakko toimia, ajatella hauta- jaisia, tyhjentää Kirstin asunto, huolehtia kaikesta. Pitää jatkaa omaa elämäänsä, pysyä järjissään, muistaa läheisiään. Ja pitää yrittää käsitellä tapahtunutta. Suostua sii- hen, että kaikkea ei ymmärrä, ei kerralla, ei ehkä koskaan."

(Anna-Leena Härkönen: *Lop- puunäkö*, Otava 2006)

Apua saa mm. palvelevien puhelien kautta:

Helsingin seurakuntayhtymän pal- veleva puhelin klo 21-03 joka yö, puh. 10 071

Suomen Mielenterveysseura ry:n SOS-keskus, ajanvaraus arkisin klo 9 – 16, puh. 09 4135 0510 SOSauto, päivystys 24 h, hen- kistä apua kriisitilanteissa, puh. 040 503 2199

Muilla paikkakunnilla palvelevien puhelien numeroita voi tiedus- tella mm. terveyskeskusten päi- vystysten kautta.

PRETAX OULUNSALO
PRETAX-YHTIÖT

TALOUSHALLINTOPALVELUT
CONTROLLER -PALVELUT
TALOUSPÄÄLLIKKÖPALVELUT

Yhteydet: Markku Heikkilä
0207 44 2250/040 500 8127
markku.heikkila@pretax.net

Reilun tunnin lento Sri Lankan pääkaupungista Colombosta Maladiivien pääkaupungin Malen kansainväliselle kentälle kuluu nopeasti kevyttä aamupalaa nauttien. Ehkä satunnaisella matkailijalla on samanlainen tunne kuin hävittäjälentäjällä hänen laskeutuessaan lentotukialuksen kannelle. Kiitorata on tietysti pitempi, mutta tuskin paljon leveämpi – ympärillä on vain laaja Intian valtameri, sillä lentokenttä on omalla saarellaan, josta siirtyminen pääkaupunkiin tapahtuu moottoriveneellä.

Karjalaispoika Intian Valtamerellä

Malediivit on maantieteellisesti todella mielenkiintoinen poikkeus useimmista valtioista. Se koostuu saarista, jotka sijaitsevat alueella, jonka pituus on 829 km ja leveys 130 km. Atolleiksi kutsuttuja saariryhmiä on 26, joissa yksittäisiä saaria on muutamasta saaresta kahteensataan. Kaikkiaan saaria on 1190, joista asuttuja on vain parisataa.

Ensivaikutelma on kesäinen, sillä pitkäaikainen keskilämpötila päivällä on ollut 31 astetta ja aurinko paistaa keskimäärin kahdeksan tuntia päivässä. Suhteellinen kosteus on 80%, joten hien saamiseksi pintaan ei tarvita kovin suuria ponnisteluja. Moottorivenekyty kaupunkiin maksaa alle euron, ihan sopiva matkakassaa ajatellen.

Pääkaupunki Male on tietenkin saarella sekin. Tulosatamassa huomio kiinnittyy moottoriveneisiin, joita on kymmeniä, paikallisista kalastaja- ja matkaveneistä loistokkaisiin pikaveneisiin. Suosittu paketti veneen peräpeilissä on kaksi 200 hevosen voimalaitetta. Mielenkiintoinen yhdistelmä, jota on päästävä kokeilemaan. Onhan minulla hallussa saaristolaivurin

lupakirja -80 luvulta ja purjehduskokemusta yhdeltä Koti-Suomen pikkujärveltä.

Kierros Malediivien atolleilla

Tulopäivälle, joka oli torstai, oli sovittu tapaaminen virastoon, mutta kuinkas sattuikaan, sihteeri levitteli käsiään, hymyili kauniisti ja kertoi: – Virkailija sattuu juuri nyt olemaan maastokäynnillä jollakin atollilla. Huomenna perjantaina pidetään pyhää ja lauantaina puolelta päivin alkaa työt, mutta kyllä tapaaminen sunnuntaiksi järjestyy.

Niinpä meille järjestyi aikaa katsella ympärillemme.

Malediivien asukasmäärä on 285.000, joista 27% on hakeutunut asumaan Maleen. Saaren ympärystymitta lienee n. 6km, joten mikään ei ole kaukana. Tungosta riittää, mutta ensihuomio kiinnittyy siisteyteen ja liikenteen sujumiseen ilman jatkuvaa äänimerkin käyttöä, mikä on sääntö Colombossa. Taksi maksaa aina yhden euron ja sillä hinnalla se vie mihin tahansa saarella. Saaren autokanta ei ole kovin suuri, mutta skoottereita riittää. Niillä ajavat varmaan kaikki yli 15-vuotiaat. Säälä niitä muutamia

urheiluautoja, koska nopeusrajoitus koko saarella on 30 km/h ja poliisikin valvoo liikennettä.

Perjantaiamuksi klo 6 sovimme lähtöajan satamaan paikallisen rakennusurakoitsijan kanssa, joka halusi esitellä urakoimaansa kohdetta Dhaalu-atollilla, jonne on 150 km matka pääkaupungista. Lienee laskettava jännityksen lukuun, mutta aamuyöstä kolmen aikoihin kuulin selviä kuulohavain-toja, kuinka urheiluautot murah-telivat rantabulevardilla. Varmaan poliisi oli jo lopettanut työvuoron ja niinpä pojat kellottivat aikoja kaupungin ympäriajossa.

Aamulla kuudelta rakennusurakoitsija oli satamassa odottamassa. Kaksi peramoottoria, 400 hevosta, eli paikallinen hyväksi havaittu paketti lasikuituveneen perässä ja runsaasti polttoainetta olivat valmiina starttiin. Siinä oli eväät, joilla tulitaisiin näkemään Malediivit vähän laajemmin.

80-luvun saaristolaivurin taitoihini kuuluu vain ihailla nykyaikaista GPS- tekniikkaa. Koko saaristo on kaikkine saarineen ja koralliriuttoineen pienessä lait-teessa, ja oman veneen kulkua siellä mukana voi seurata näyttöruudulta. Miten onkaan ollut

mahdollista muinaisten kansojen seilata näitä vesiä ilman GPS:ää? Jo ennen portugalilaisten hallinta-aikaa v. 1558-1573 saarille ovat jälkensä jättäneet monet kulttuurit. Vuonna 1965 maa sai täyden itsenäisyyden Brittien hallinnosta.

On menossa pohjois-itä -monsuunin aika, joka vallitsee täällä joulukuusta huhtikuuhun. Sen aikana sateet ovat harvinaisia, meri on useimmiten varsin tyyni ja taivas kirkkaan sininen. Juuri sellaisena aamu valkeni tänäänkin suunnatessamme satamasta merelle. Vaalea vana perässä, kierroksia 5000 ja hevoset tyytyväisenä työs-sään, ehkä vähän janoisina. Luulen, että bensaletkuun ei ehdi tulla hyytymiä tässä vauhdissa.

Auringon noustessa puoli seitseman aikoihin ohitimme jonkun lomaresortin. Hotelliyrityksen ostaman saaren, jonne he ovat rakentaneet lomakylän. Lomasaaria on jo nyt 87 kpl ja 11 uutta on suunnitteilla. Turismista onkin tullut valtion suurin valuutanlähde. Vuosittain saarilla käy 2 milj. turistia. Matkailuesitteet kertovat lomakylien luksuksesta ja hintatasosta, joka on sen suuntainen, että kaikkien ei tarvitse vaivautua tulemaan. Saaret ovat japanilaisten

► 60 jalkaa tuonne ja 50 tuonne ja siihen sen keskuksen pitäisi nousta.

ja keskieuropalaisten suosiossa. Näillä lomasaarilla tarjotaan mahdollisimman suuri paratiisimainen eristyisyys, kuten Robinson Crusoele autiolla saarella.

Kahden ja puolen tunnin ajon aikana olimme ohittaneet kartan mukaan pari atollia, käytännössä olimme nähneet horisontissa jonkun saaren ja ajaneet avomerellä täydellä nopeudella. Ainoana ajanvietteenä ihailla aavaa merta ja seurata kuinka pitkiä lentoja lentokalat ottavat. Veneen peräaalto innoitti niitä jostakin syystä kokeilemaan lentotaitojaan.

Kaunis, mutta karu asuuympäristö

Vuoden 2004 tsunami pyyhkäisi useimpien näiden saarien yli. Useimmat saaret ovat vain alle kaksi metriä korkeita merenpinnasta ja halkaisijaltaan muutamia satoja metrejä. Kuolonuhrien määrä Malediiveilla ei ollut niin suuri kuin esimerkiksi Sri Lankassa.

Vaikuttikohan saarten muoto erilailla aallon syntyyn kuin suuren mantereen laheisyys? Kuitenkin on todettu, että aineelliset vahingot suhteessa kansantuotteeseen olivat Malediiveilla suuremmat kuin muissa katastrofin kokeneissa valtioissa. Muutamat organisaatiot ovat mukana korjaamassa tuhoja myös täällä Malediiveilla.

Uusi rakenteilla oleva koulurakennus, johon tutustuimme rakennetaan kaksikerroksiseksi ja varmaankin aikamoisen hyökyaallon kestäväksi. Pienellä saarella saattaisi koko kylänväki päiväaikaan ennättää koulun toiseen kerrokseen, jos tsunamiaalto iskisi toistamiseen. Rakentamisessakin on omat erikoisuutensa, betonin kiviaines on tuotava Intiasta 50 kg säikeissä, josta kuljetusmatkaa taitaa tulla 1000 km. Hiekan hinta lähentelee sementin hintaa. Paikalliset ovat kylläkin käyttäneet asumuksissaan korallihiekkaa, mutta suolapitoisuuden, lujuuden

ja luonnonsuojelun takia julkisissa rakennuksissa on käytettävä ulkomaailmasta tuotua kiviainesta.

Asukasluku atollilla vastaa varsin hyvin suomalaisen kunnan asukasmäärää eli 2 000 – 20 000. Asuttuja saaria on vastaavasti kuten meillä kylä, joten kaukaisten saarien asukasluku on maksimissaan joitakin satoja. Kylät saavat toimeentulonsa yleensä kalastuksesta. Joidenkin saarten miehet ovat erikoistuneet veneenrakentamiseen. Näimmekin veneenrakentamisen taitajia, joiden käsissä syntyy niin puiset kalastusvenet kuin huviristeilijät matkailuyritysten tarpeisiin.

Kylien kehityksessä lienee samat ongelmat kuin meillä Suomessa. Väki muuttaa pääkaupunkiin paremman toimeentulon toivossa ja saaristo autioituu. On siinä haas-

► Lauri Sorila nauttii 12 sylinterin soundista.

mutta kun ei ole suhteita hotellien johtoportaaneeen niin haaveeksi se nyt saa jäädä.

Viereiselle atollille olemme valmistelemaan nuoriso- ja toimintakeskuksen rakentamista. Toteutuessaan malli voisi olla toimintakelpoinen aktivoimaan saarten nuorisoa ja kehittämään yhteisöjä positiiviseen suuntaan. Elinkeinojen kehittäminen hidastaisi muuttoliikettä ja pitäisi saaret asuttuina.

Meriveden lämpötila on ympäri vuoden 27-30 astetta ja vesi on kristallin kirkasta. Täältä löytyvät eräät maailman parhaista sukellusmahdollisuuksista, sillä korallialueet ovat laajoja ja meri pitää sisällään mitä moninaisempia koralli- ja kalalajeja. Pysähtyminen hiekkasärkän lähelle antoi mahdollisuuden pieneen snorkkeliretkeen koralleille. Malediiveilla on tavattu yli 1000 kalalajia, 300 niistä löytyy vain täältä, joten on siinä kalabongareille haastetta. Turistia ilahduttaa jo näkymä pääkaupungin laiturilta, sillä kymmenet eriväriset kalat uivat aivan laiturin vieressä.

Auringon laskiessa oli vielä tunnin matka satamaan. Ne 400 uskollista hevosta jotka olivat päivän työskennelleet hyväksemme, alkoivat ilmeisesti väsyä. Moottoreiden kierrosluvut laskivat 4000 pintaan, matka toki jatkui vieläkin aivan mukavasti, mutta toki pieni huoli oli normaali reaktio. Ei ajeltavaan jääminen pimeässä olisi niitä halutuimpia kokemuksia. Matkalla suoritettu tankkaus oli ilmeisesti sisältänyt jotain, joka pyrki tukkimaan suodattimet.

Sunnuntaikaan ei tuonut kutsua ministerin puheille. Minä mentin uskoni asioiden hoitumiseen ja palasin sunnuntai-iltana Colomboon. Matkatoverini Lauri sitkeänä miehenä hoiti asiat kuntoon maanantaina ja tiistaina.

Näkemäni perusteella uskon tietoon, jonka mukaan malediivilaiset matkustavat lomaparatiiseihin nimeltä Pariisi, Lontoo, Sveitsi. Heidän saaminen Suomeen vaatisi jo varmasti markkinointiponnisteluja.

Rak.ins. Raimo Ikonen on matkatoverinsa Lauri Sorilan kanssa Sri Lankassa Fida International ry:n projektissa korjaamassa tsunamin tuhoja.

Viisivuotias oppii yhteistoimintataitoja, ajattelua ja sääntöjen noudattamista kavereiltaan.

Viisivuotias laajentaa elinpiiriään. Hän vertailee taitojaan muihin ikäisiinsä. Lapsi ottaa mallia muiden piirustuksista, haluaa hyppiä narua yhtä hyvin ja juosta nopeammin kuin kaveri. Jos lasta on hoidettu viisivuotiaaksi asti kotona, niin hänen olisi viimeistään nyt hyvä päästä harrastamaan ikäistensä kanssa. Kyse voi olla vaikka iltapäiväkerhosta tai satujumpasta. Harrastuksessa lapsi oppii pelaamaan yhteen ikäistensä kanssa, ottamaan muut huomioon ja odottamaan vuoroaan.

Nämä taidot ovat tärkeitä koulua ajatellen, jolloin lapsi on vieraan aikuisen vastuulla ja jossa hän on yksi muista lapsista. Jos lapsi ei ole tottunut vieraiden ohjaukseen ja että huomion joutuu jakamaan muiden lasten kanssa, niin kouluun meno voi tuntua vaikealta. Ryhmässä olemista voi harjoitella vain ryhmässä. Viisivuotias ei ole niin paljon tunteiden viettäviä kuin muutama vuosi aikaisemmin. Lapsen itsehillintäkyky, keskittyminen ja yhteistyökyky tekevät toiminnan kavereiden ja kasvatustajien kanssa helpommaksi.

Voi pettymys!

Viisivuotias pystyy kestävämpään aiempaa paremmin pettymyksiä, vaikka ei saisi kaikkea haluamaansa. Erilaiset pelit ja leikit opettavat itsehillintää. Harrastuksissa lapsi oppii tunnistamaan toisten tunteita ja ottamaan muut huomioon. Sosiaalisesti taitavan lapsen on helppo sopeutua koulun vaatimuksiin. Viisivuotias jaksaa keskittyä kieli keskellä suuta mielenkiintoisen kirjan, pulmapelin tai tehtävän äärellä pitkiäkin aikoja. Myös piirtäminen ja maalaaminen kehittävät keskittymiskykyä. Viisivuotiaat pojatkin ompelevat usein mielellään vaikka vohvekangasta. Keskittymistehtävät ovat hyvää vastapainoa poikien rajuilte toimintaleikeille. Siksi aikuisen olisi hyvä saada toiminnallinen viisivuotias hetkeksi pysähtymään

-VUOTIAS TARVITSEE KAVEREITA

piirustuksen tai palapelin ääreen. Viisivuotias rakastaa sääntöleikkejä. Hän leikkii mielellään kotia tai kirkonrottaa. Myös erilaiset mielikuvitusleikit ovat suosittuja. On jännää olla sankari ja voittaa kamalat vaikeudet, joita leikkijät hahmottelevat eteensä leikin edistyessä. Viisivuotiaat pojat leikkivät mieluummin isommassa porukassa He pelaavat juoksevat ja ottavat mittaa toisistaan. Pojat mittaavat asemaansa ryhmässä paljon oman pärjäämisensä mukaan. Siksi on tärkeää huomioida myös ne hiljaiset ja ujut pojat, jotka eivät pääse loistamaan urheilussa. Näiden poikien olisi hyvä saada harrastus, joka antaa onnistumisen kokemuksia ja itsearvostusta.

Kilpailua

Tytöt puuhailevat usein pareittain tai pienemmissä ryhmissä, eikä heidän toimintansa ole niin kilpailu- ja suorituskeskeistä. Harvemmin tyttö tulee mukaan poikien peleihin mukaan. Tytöistä

kehittyy taitavia muiden tunteiden huomaajia ja kuuntelijoita. Rajut ja kilpailuhenkiset pojat eivät ehdi kiinnittää näihin asioihin niin huomiota. Aikuisen on oltava tarkkana, että ketään ei kiusata ja että hiljaisemmat ja heikommat pääsevät onnistumaan. Viisivuotiaan kanssa on hauska keskustella. Lapsi osaa kertoa asioista sujuvasti ja hänellä on paljon mielikuvitusta, joilla hän värittää tarinoitaan.

Viisivuotistarkastus

Viisivuotisneuvolan lääkärintarkastuksessa katsotaan, miten lapsi on kehittynyt fyysisesti, henkisesti

ja tunne-elämältään. Viisivuotistarkastus on tärkeä virstanpylväs lapsen kehitystä arvioitaessa, koska kouluun ei ole enää kovin pitkä matka. Jos lapsen ajattelussa, motoriikassa tai tunne-elämässä huomataan poikkeavaa, niin lapsi otetaan jatkotarkkailuun. Jos pulmia on monella alueella, niin terveydenhoitaja voi keskustella vanhempien kanssa asiantuntijatapaamisesta.

Lopullinen päätös jatkotoimien tarpeellisuudesta tehdään vasta viisivuotislääkärintarkastuksen yhteydessä. Viisivuotislääkärintarkastus on ikäkausitutkimuksista laajin. Huoltaja täyttää lapsen arkea koskevan kyselylomakkeen. Joissakin kunnissa viisivuotistarkastus tehdään yhteistyössä päiväkodin kanssa. Viisivuotiaan pitäisi jo osata hyppiä yhdellä jalalla, kävellä viivaa pitkin ja saada pallo kiinni kolme kertaa peräkkäin. Kynän tulisi pysyä kädessä oikein peukalo-, etu- ja keskisormioteella. Lapsen pitäisi myös osata leikata paperille piirretty ympyrä irti saksilla.

Viisivuotiaan kanssa

– Erilaiset kerhot ja liikuntaharrastukset ovat viisivuotiaalle tarpeellisia

– Lapsen kanssa on tärkeä keskustella laajasti ja lapselle on hyvä lukea päivittäin

– Viisivuotiaan tietokonepelaaamista ja television katsomista on hyvä rajoittaa ja valvoa. Televisio ja peliasema eivät ole lapsenvahveja

– Askartelu on hyvä tapa kehittää sorminäppäryyttä

– Erilaiset lautapelit opettavat lapselle sääntöjen noudattamista, ajattelua ja pettymysten sietokykyä

– Palapelit ja eri materiaaleista rakentaminen opettavat avaruudellista hahmotuskykyä

– Viisivuotiaan on tärkeä syödä, riisuutua, pukeutua, pestä käteniä ja hampaansa itsenäisesti. Myös napitusta, kengännauhojen sitomista ja vetoketjun kiinni vetämistä on hyvä harjoitella.

Kristillinen miestenlehti

Tosimies

Toimiva ilmoitusväline!
Tilaa mediakortti (09) 5479 7410

AASIAN FORMULA RENAULT 2000 – SARJAN KUULUMISIA

Henri Karjalaisen kausi Aasian Formula Renault 2000 -sarjassa on lähtenyt lupaavasti liikkeelle. Neljässä osakilpailussa Henri on startannut kahdesti paalupaikalta, ja palkintopallistakin hän on ehtinyt kokeilla jo jokaista koroketta. Huhtikuun alussa Zuhassa, Kiinassa ajatussa 3. osakilpailussa Henri ajoi vakuuttavasti paalulta suoraan korkeimmalle palkintopallille.

Neljän osakilpailun jälkeen Henri on pistetilastossa toisena, vain 4 pistettä jäljessä sarjaa johtavaa tallitoveriaan Alexandre Imperatoria.

Henrin vuosibudjetti kaudelle 2006 on 105.000 euroa eli alle puolet viimevuotiseen Euroopan Formula BMW -sarjaan verrattuna.

Jos edustamasi yritys hakee näkyvyyttä Aasian markkinoilla, tässä hyvä väline siihen, sillä mielenkiinnolla seurattun sarjan kisat televisioidaan Kiinassa, ja ne näkyvät myös Japanissa ja Malesiassa.

LÄHDE TOSIMIES -LEHDEN KANSSA TUKEMAAN NUORTA LUPAUSTA KOHTI FORMULA YKKÖSIÄ!

Lisätietoja:

Oy Henry Racing Team Ltd
Humalniementie 13 N, 00840 Helsinki
p. (09) 6980 646, f. (09) 6227 5111
GSM 045 6778 077 (Aatos Karjalainen)
www.henrikarjalainen.com

HK Instruments Oy

Paine-eromittarit,- kytkimet ja -lähettimet LVI-automaation ja ilmastoinnin mittauksiin

Keihästie 7 40950 MUURAME
p. 014 3372 000 f. 014 3372 020
www.hkinstruments.fi

Kristilliseen elämäntapaan pohjautuva joulun lehti 1 • 2006

CHRISTINA

Avioliiton Erki juhla

Miten saan rahat riittämään?

Kestotilaus **26€** / vuosi

Ajattelle: Olet ainutlaatuinen!

Avaa uusi lehti elämään! Tilaa äitienpäiväksi!

Rakkautta, hyvällä hengellä ja kristillisillä arvoilla valmistettu naistenlehti. Se puhuu kiinnostavista asioista rohkeasti, rehellisesti ja kannustavasti kulkien vierelläsi elämän iloissa ja suruissa. Se viihdyttää upeilla kuvilla ja hyvillä ideoilla. Se rohkaisee jokaista naista tuomaan omat kyvyt esiin.

Tilaa heti numerosta (019) 668 135 tai media.missio@pp.inet.fi

NOKKA-TUNE Oy

Maa- ja metsätaloustekniikka Maan parhaaksi

www.nokkatune.fi
Muurame – Turenki
(014) 330 1500

► Robirohi odottaa innolla syksyistä Suomen kierrosta. Nykyinen kokoonpano vasemmalta lukien: Tarmo Vardja (viulu), Jurgis Kazjava (kontrabasso), Robert Kreutzwald (kitara), Indrek Vainu (dobro) ja Aivar Nurmik (madoliini).

Piknik -tapahtuma, johon saapui näytteille vanhoja jenkkiautoa Suomesta ja Ruotsista. Samassa yhteydessä järjestettiin Tallinnan Lauluvalla myös country-festivaalit. Robi oli juuri palannut kotiin viiden vuoden opiskelurupeamalta Vapaakirkon opistosta Santalasta ja päätti koota festivaaleille hengellistä countrya soittavan yhtyeen. Näin syntyi Kreutzwaldin ensimmäinen nimellä varustettu yhtye, Robi and Friends, jolla esiinnyttiinkin seuraavat viitisen vuotta, ennen kuin syntyi Robirohi.

Karavaani kulkee

Kuulijakunnasta riippuen Robirohin ohjelmisto jakaantuu kolmeen osaan; perinteistä amerikkalaista bluegrassia ja gospelia, gospel-kappaleita tai eestiläisiä hengellisiä kappaleita. Kaikissa käytetään kuitenkin samoja soittimia ja samaa bluegrass/country-soundia.

vastasimme, että 5-25, naurahtaa Robi. – Parhaimmillaan liikumme kolmella autolla.

'Moosesta' bluegrass-sovituksena

Ensimmäisen levynsä "Robi ja söbrad" Robirohi julkaisi vuonna 2001. 19 kappaletta olivat kaikki eestinkielistä soft bluegrass-gospelia. Useimmat kappaleet oli sovitettu hengellisestä laulukirjasta. Vuosi 2003 oli yhtyeellä varsin tuottoisaa aikaa, syntyi kaksi levyä, eestinkielinen "Võtkem Jumalale laulda" sekä suomenkielinen "Kotimatalla".

– Tuolla toisella levyllämme on 24 kappaletta, mikä on aika harvinaista business-orientoituudessa musiikkimaailmassa. Taloudellisessa mielessähän olisi ollut varmasti parempi tehdä kaksi 12 kappaleen levyä, mutta tämä nyt vain on meidän tapamme toimia, Robi hymähtää.

Levyjen kappaleet ovat hengellisestä laulukirjasta, mutta mukaan on mahtunut myös aitoja amerikkalaisia gospelkappaleita samoin kuin eestiläisten säveltäjien teoksia. Suomenkielisellä levyllä on myös kaksi suomalaista sävellystä uusina bluegrass-sovituksina; Antero 'Moose' Laukkasen 'Ihminen' ja Jorma Uimosen 'Kiitellen kotimatalla'.

Alkuperäisistä bluegrass-kappaleista on Robin arvion mukaan lähes puolet gospel-henkisiä.

– Jos kuuntelee amerikkalaisia sekulaarisiakin bluegrass-yhtyeitä, heillä on varmasti ainakin yksi pelkästään gospelia sisältävä levy.

– Bluegrass-laulujen kaksi yleisintä aihetta ovat rakkaus ja gospel, lisää laulava kontrabasisti Jurgis Kazjava.

Potkua miestenpäiville

Yhtyeen jäsenet tulevat baptisti-, helluntai- ja metodistiseurakunnista, eikä esiintymismatkoilla kuulemma takerruta opillisiin linjauksiin, tärkeintä on tuoda evankeliumia esille perinteestä poikkeavalla tavalla, bluegrassin siivin.

– Miesten erilainen hengellinen tausta on mielestäni pikemminkin yhtyeen rikkaus, toteaa Jurgis Kazjava ja kertoo yhtyeen esiintymistyylin olevan samanlainen, oli paikka sitten seurakuntasali, konserttilava tai ravintola.

Ensi kesänä Robirohi esiintyy Joensuun Gospel-festivaaleilla ja syyskuun lopulla yhtyeen on tarkoitus tulla viikon kiertueel-

le Suomeen. Esiintymispaikkoja neuvotellaan parhaillaan, mutta paikkakuntina pääkaupunkiseudun lisäksi ovat tulleet esille ainakin Kuopio ja Turku. Espoossa lauantaina 30.9. järjestettävä miestapahtuma on yksi kiertueen pääkohteista, mukana tietenkin myös Tosimies -lehti.

◀ Robirohia on kuultu mm. Pirkko Jaloaaran tilaisuuksissa Kallion kirkossa Helsingissä.

ROBIROHI

Bluegrass-gospelia Eestistä

Kimmo Janas

Mikä ihmeen Robirohi? Robirohi on keltainen niittykasvi, jota tapaa eestiläisessä luonnossa kesäisin. Toisaalta sanasta sanaan suomennos lienee "Robin ruoho". No olivatpa tuon nimen syntyjuuret sitten mitkä tahansa, kyseessä on kuitenkin

Robert "Robi" Kreutzwaldin luotsaama, Eestin ainoa bluegrass-yhtye, joka alkaa pikkuhiljaa saada jalansijaa myös suomalaisessa hengellisessä kentässä.

Robert Kreutzwald muistelee alkaneensa harjoitella kielisoitinten soittoa tultuaan uskoon, ja tutuiksi tulivat niin kitara, maniska kuin kontrabasokkin. Ympäriinsä hän keräsi samanhenkisistä yhtyeen, joka esiintyi lähinnä oman seurakunnan tilaisuuksissa.

Vuonna 1995 Tallinnassa järjestettiin iso Hod Rod and Country

– Me emme käytä newgrass- ja modernia bluegrass-soundia, vaan perinteistä, syvän etelän puuvillapelloilta tuttua soundia. Toisaalta eestiläisen kansanmusiikin juuret ovat saksalaisessa perinteessä, joten jopa perusmelodiatkin ovat hyvin pitkälle samanlaisia kuin bluegrass-soittimilla soitetut, Robi huomauttaa.

Runsaan kymmenen vuoden kuluessa Robirohi on esiintynyt kirkkoissa ja kristillisissä tapahtumissa sekä erilaisilla country- ja gospel-festivaaleilla. Valtaosa esiintymisistä on ollut Eestissä, mutta myös yhä useammin Suomessa sekä muissa Pohjoismaissa. Jokavuotiseen perinteeseen kuuluu lisäksi matka eurooppalaisille bluegrass-festivaaleille Hollantiin.

Mielenkiintoinen piirre Robirohin pitemmällä esiintymismatkoilla on, että tämä varsin hedelmälliseksi paljastuva viiden miehen yhtye pyrkii ottamaan myös perheet – 18 lasta – mukaansa.

– Muistan kerran, kun meidät kutsuttiin soittamaan eräisiin kultahäihin ja meiltä kysyttiin, että kuinka monta teitä tulee. Me

◀ – Bluegrassissa on se hyvä puoli, että siitä pitävät kaikki ikäryhmät, niin teinit kuin ikä-ihmisetkin, huomauttaa Robert "Robi" Kreutzwald.

Teksti Maija Niskanen
Kuvat Knossos

Hitalahden kauppahallin Knossos -ravintola kätkee alakertaansa kreetalaisen kylän ja mielenkiintoisen Hiljaisuuden Huoneen.

Hiljaisuuden Huone

Pysähdy Knossoksen alaker-taan meneville rapuille. Mitä täältä löytyy? Kabinetti?

Alatasanteella on ovi auki kutsuvasti pieneen huoneeseen. Sisustus on aistikas ja tyylikkään yksinkertainen. Seinällä riippuu ikoni, pieni pöytä, muutamia raheja ja tynnyjä istuimiksi mosaiikkilattialla. Pöydällä palaa kynttilöitä hiekkakivessä. Oven edessä on mosaiikkipaloista koottu piha, kuvana kaunis oliivioksa. Metallikynttilänjalassa palavat kynttilät valaisevat oliivinoksa. Hyvin voin kuvitella siihen myös kaivon, joka on elämän lähteen symboli kreetalaisessa kylässä.

Knossoksen toimitusjohtaja Aila

Vuotila kertoo: – Neljä vuotta siten ravintola uusittiin ja pyrittiin saamaan kreetalaisen kylän rauhallinen ja kiireetön tunnelma. Hiljaisuuden Huone on tuottamaton tilaa, mutta sinänsä hyvin tarpeellinen. Joskus se on palvellut jopa kabinettina, kun muut ruokapaikat ovat olleet täynnä.

– Ihmisen hyvää oloon kuuluu hyvän ruuan lisäksi, hiljentymisen kiireenkin keskellä, Aila Vuotila jatkaa. – Kiireen keskellä elävä

nykyihmisen on vaikea tunnustaa tarvitsevansa hiljentymistä, pysähtymistä, rauhoittumista. Hiljaisuuden Huone tarjoaa tilan tähän kaikkeen tunnelmallisuudellaan ja intiimisyydellään tavallisenakin arkena. Kallisarvoisen itsensä tutkimisen hetken jälkeen jaksamme taas ahertaa.

– Usein, jos joku asiakas on mietiskelemässä Hiljaisuuden Huoneessa, henkilökunta ja muut asiakkaat varovat häiritsemättä

ajattelijaa, täsmentää Vuotila.

Hiljaisuuden Huone ei ole kirkko. Sitä ei ole sidottu mihinkään uskontokuntaan. Ortodoksi-isä Mitro on lahjoittanut ja siunannut kauniin ikonin. Akustiikka on hyvä. Siksi siellä on tehty radio-ohjelmia. Kirkollisista toimituksista kaste on tapahtunut Hiljaisuuden Huoneessa, mutta ei esim. vihkimistä avioliittoon. Ravintolan puolella on juhlistettu hääpäivällisiä usein.

PUHU MINULLE

Raision kultakurkku, Joel Hallikainen on tehnyt kahden hengellisen levyn jälkeen taas laajemmalle yleisölle suunnatun äänitteen.

Kyse on kuitenkin ole mistään leikistä luopumisesta, kiertäähän taiteilija edelleen Seppo Jokisen kanssa maamme kirkkoja pitämässä yhteistilaisuuksia.

Toisaalta, kun CD:n sanoituksia kuuntelee, välittyy varsin monesta kappaleesta myös kristillinen vakaumus, vaikka laulut ovatkin Joelille tunnusomaisia herkkiä rakkauslauluja. Esimerkiksi 'Hiljaisuus parantaa' -raidalla Joel laulaa: "Joskus bukkuvani luulen, melskeistin tämän maan. Luojalle kiitos, mä kuulen hiljaisuus parantaa."

Ylipäänsä kappaleiden sanoitukset ovat varsin elämänläheisiä, varsin surumielisiä, mutta silti lohdullisia.

Varsinkin meille tosimehille levytä löytyy useampiakin varsin koskettavia sanoituksia, joita kannattaisi pysähtyä kuuntelemaan uraputkessa tuivertamisesta huolimatta. 'Kaukaa näkee paremmin' -kappaleessa Joel riimittelee: "En kuullut mitä puhuit mulle yössä. Olit yksin, vaikka kaksin oltiinkin. Oli kiire ja aina olin työssä. Myönnän sen, sinut unohtin. Ne sanat, jotka sanomatta jäivät, sisältäni löysin uudestaan. Liian paljon sanomatta jäi. Nyt se mua vaatii kasvamaan."

Joel on sekä säveltänyt että sanoittanut kaikki levyn kappaleet todistaen jälleen kerran mahtavan luomiskykynsä.

Varsin mittavan työn on tehnyt myös levyn tuottanut ja sovittanut Jouni Lehtonen, joka lisäksi soittaa levyllä kosketinsoittimia, rumpuja ja percussioita. Sovituksissa ei ole lähdetty herkuttelemaan liian mahtavilla taustoilla, vaan pitäytytty levyn intiimin tunnelman edellyttämässä puitteissa. Omaan korvaani pistivät positiivisimmin pari kappaletta, joilla Lucjan Czapllicki pääsee huuliharppuineen tunnelmoimaan.

A CAPELLAA SAARIJÄRVELTÄ

Keski-Suomen miestenillassa Martin Kievarisakin esiintyneen Blue River bandin (Martti Takalo, Timo Rühlmann, Jussi Kauppinen ja Jani Lakonen) samanniminen omakustanne ilmestyi viime vuonna.

Yhtä kappaletta lukuunottamatta kaikki levyn laulut ovat Martti Takalon säveltämiä. Hän on urakoinut myös useimpien laulujen sanoittajana samoin kuin koko levyn sovittajana.

Kun on nähnyt kvartetin lavaesiintymistä, jää levyllä kaipaamaan samanlaista iloista irrottelua. Lähimmäksi ehkä päästään kappaleessa 'Istuta omenapuu', jossa miesten a cappella-kyvyt pääsevät oikeuksiinsa.

Jos yhtye panostaisi hieman voimakkaammin itsensä markkinointiin, uskoisi keikkoja löytyvän eri puolilta maamme ja varsinkin miestentilaisuuksista, joihin kaivataan hieman uutta otetta musisointiin.

AUTA KANSSAMME

AK-bandi (Auta kanssamme) julkaisi maaliskuussa esikoislevynsä 'Maailman huutoja ja kuiskauksia', joka vie kuulijan musiikkimatkalte eri tyyliin ja kulttuureihin. Äänite haluaa muistuttaa maailman monimuotoisuudesta, toivosta ja yksilön mahdollisuudesta vaikuttaa yhteisiin asioihin.

Olli Pitkäsen, Marjo Roivaksen, Simo Frestadiuksen, Matias Ahosen ja Jari Romppasen muodostava ryhmä on esiintynyt pääasiassa lähetyks- ja kehitysyhteistyön teematilaisuuksissa eri puolilla Suomea. Ohjelmisto vaihtelee tyyllisesti kansanmusiikista rock-pohjaiseen gospel-musiikkiin, mutta välillä voidaan käväistä afrikkalaisessa, jopa slaavilaisessa musiikissa.

Olli Pitkäsen säveltämässä ja sanoittamassa levyn nimikappaleessa 'Maailman huutoja ja kuiskauksia' lauletaan: "Huomisesta kukaan tiedä ei, mitä se tuo tullessaan. Tuoko surun kaikkien murbeineen vai ilon riemuineen? Kuule huuto kärsivän maailman, kuule kuiskaus sorretun. Kuule itku lapsen nälkäisen, epätoivon buokaus."

Kaikkille vastuuta pakoileville 'tosimiehille' paras kappale levyllä on Scott Wesley Brown säveltämä 'Please don't send me to Africa', jossa solisti vaikeroi: "Pyydän älä lähetä minua Afrikkaan. En usko, että pärjäisin. Olen vain mies, en Tarzan. En pidä leijonista, vesistöistä enkä käärmeistä. Palvelen sinua asumislähiössäni eläen miellyttävää keskiluokkaista elämää."

Vuonna 2002 perustetulta AK-bandilta meni neljä vuotta esikoislevynsä julkaisemiseen, toivottavasti meidän ei tarvitse odottaa seuraavaa äänitettä yhtä kauan.

TAIVASIKÄVÄÄ

Markus Vuorinen & Co (Markus Vuorinen, Timo Pyykkönen, Pete Laarko ja Karo Sampele) sai jokin aika sitten uunista ulos uusimman levynsä, Taivasikävää.

Kokopäiväiseksi gospel-musiikoksi itseään tituleeraava Markus Vuorinen on jälleen kasannut varsin koskettavan paketin ihmiselosta iloineen ja suruineen. Yhtä kappaletta lukuunottamatta kaikki levyn sävellykset ja sanoitukset ovat Markuksen kynästä. Jos hänen tyyliään pitäisi verrata johonkin, nousee ensimmäisenä mieleen Dave Isokynä Lindholmien nuoruustuotanto, välillä sanoituksissa on havaittavissa varsinaista verbaalidrokkia.

Riemastuttavinta – saako näin sanoa hengellisestä levystä? – antaa on Esa Elorannan loihittama 'Jussi ei jeesustele', joka piirtää kuvan varsin tavallisesta suomalaisesta miehestä, joka uskoon Jeesukseen, mutta ei tee siitä numeroa.

Markus Vuorisen aikaisempiin levyihin verrattuna tällä kertaa liikutaan melodisemmilla linjoilla, joten levy sopii vanhemmillekin korville.

MATADOR

Nuhruinen palkkamurhaaja Julian tapaa heikoilla olevan myyntimiehen Dannyn meksikolaishotellin baarissa. Julian lupaa ratkaista Dannyn taloudelliset ongelmat, jos tämä auttaa häntä yhdessä keikassa, mutta Danny kieltäytyy kunniaa ja orastava ystävyys päättyy siihen.

Huumeiden, seksin ja kuoleman kyllästämä Julian jatkaa matkaansa Venetsiaan. Pieleen menneen keikan jälkeen hän saa toimeksiantajaltaan vielä yhden tilaisuuden, mutta ei selviä siitä yksin. Julian etsii käsiinsä ainoan ystävänsä Dannyn ja anoo tältä apua. Tällä kertaa Danny suostuu ja eri maailmoja edustavien miesten välille syntyy outo side.

Pierce Brosnan on totuttu näkemään useimmiten viimeisen päälle hiotuissa herrasmiesosissa, olipa sitten kyseessä James Bond tai Thomas Crown. Siksi tämänkertainen rooli onkin monelle Brosnanin fanille todellinen yllätys. Brosnan piirtää kuvan poikkeuksellisen epämiellyttävästä, tunteettomasta palkkamurhaajasta – tai niin kuin roolihahmo itse kuvaa työtään, kuolemantapausten toimitusmiehestä.

Keski-ikänen kriisi saattaa kohdata urallaan menestynyttä 'toimitusmiestäkin', mutta hänen alallaan ei pidetä sapattivapaita tai jäädä enneaikaiselle eläkkeelle. Apua löytyy kuitenkin viime tipassa Meksikon tuttavuudelta, monista komediaroleistaan tunnetun Greg Kinnearin esittämältä nyhveröltä myyntitykiltä.

Kaverukset käyvät toki katsojien silmissä Meksikossa härkätaistelua, mutta sen lähemmäksi matadoria ei juoni vie katsojaa. Vasta aivan elokuvan viime metreillä tömähti mieleen, että matadorihan tarkoittaa tappajaa espanjaksi.

Richard Shephardin tekemä käsikirjoitus nostaa esille vähän väliä uusia yllättäviä juonikuvioita, mutta muuten itse elokuvan toteutus ei ole häppöinen. Ilman pääosan esittäjien mainetta, tuskin monikaan vaivautuisi istuskelemaan puoltatoista tuntia

elokuvateatterin pimeydessä. Elokvasta tuntuu puuttuvan kaikki mahdollinen toiminta, eikä keski-ikäisten miesten kriisi kiinnosta välttämättä kaikkia.

Elokuva on selvästi omalta osaltaan Pierce Brosnanin irtiottoa perinteisistä roolihahmoistaan, mutta kaikesta huolimatta ohjaaja/käsikirjoittaja Shephardin olisi ollut viisainta pitäytyä alkuperäisessä suunnitelmassaan tehdä Matador-ideasta 250.000 dollarin DVD eikä lähteä paisuttelemaan tuotantoa hollywoodilaisittain.

Kimmo Janas

MATADOR

Pääosissa: Pierce Brosnan, Greg Kinnear, Philip Baker Hall, Hope Davis, Dylan Baker
Ohjaus: Richard Shepard
Käsikirjoitus: Richard Shepard
Tuottaja: Bryan Furst, Sean Furst, Pierce Brosnan, Beau Saint Clair

RUNNING SCARED

Joey Gazelle (Paul Walker) alkaa epätoivoisen yöllisen odysseian löytääkseen 10-vuotiaan naapurin pojan Olegin, jolla on kateissa oleva mafian ase.

Elokuvan on kirjoittanut ja ohjannut Wayne Kramer kriitikkojen arvostaman ohjausdebyyttinsä "The Coolerin" jälkeen, ja tuottanut Michael Pierce, Brett Ratner ja Sammy Lee.

Tässä tiukassa, sykettä nostavassa elokuvassa Paul Walker ("2 Fast 2 Furious") esittää Joeya, pikkugangsteria, jolla on vain yksi yö aikaa saada takaisin aseensa poikansa (tulokas Alex Neuberger) ja vaimonsa (Vera Farmiga "Manchurian kandidaatista") avulla naapurinpojan varastettua sen. Mutta Joey perheeseen kohtaa monia esteitä ja lisääntyviä vaaroja yön edetessä. Mukana myös Oscar-voittaja Chazz Palminteri ja Cameron Bright ("Birth").

Tästä elokuvasta ei puutu ainaakaan menoja ja meininkiä, toisiaan lahtaavat nykyisin elokuvien suosikkipahiksiksi kohonneet venäläisen mafian kovanaamat kuin poliisitkin.

Kielenkäyttönsä samoin kuin ylitsepursuvan väkivaltaisuutensa

puolesta elokuva ei sovellu aivan kokoperheen elokuvaksi, eikä siis ihme, että K18 -ikärajoituskin on napsahtanut päälle.

Jääkiekosta kiinnostuneelle suomalaiskatsojalle mm. esitellään 'mielenkiintoinen' uusi kidutuskeino, jossa jäällä makaavan uhrin kasvoihin lauotaan vauhdilla jääkiekkoa...

Vaikka elokuva mässäileekin väkivallalla, jaksaa tarina pitää katsojan koukussa loppuun asti – itse asiassa jaksaisi pidellä varmasti vähemmälläkin mäiskinnällä.

Tämän tyyppisissä elokuvissa juonen kulku on useimmiten ennalta arvattavaa, mutta ei tällä kertaa. Yllättäviä juonenkäänteitä riittää aivan viime metreille asti. Tosin varsinaiseen kehystarinaaan ylimääräiseltä sivuraiteelta tuntuu episodi, jossa karkuteillä oleva Oleg joutuu pedofiili-pariskunnan

hoteisiin, ennen kuin Joeyn vaimo selvittää tilanteen – kyllä, varsinkin väkivaltaisella tavalla.

Toteutukseltaan tummanoloinen elokuva ei ole tyyppillistä hollywood-massaa vaan muistuttaa enemmän pienen budjetin itsenäisiä indy-tuotoksia.

Kimmo Janas

RUNNING SCARED

Ohjaus: Wayne Kramer
Pääosissa: Paul Walker, Cameron Bright, Vera Farmiga, Chazz Palminteri, Johnny Messner

V NIIN KUIN VERIKOSTO

Tulevaisuuden totalitaariseen Britanniaan sijoittuva 'V niin kuin verikosto' kertoo tarinan lempeästä nuoresta naisesta nimeltään Evey (Natalie Portman), jonka pelastaa kuolemanvaarasta naamioitu mies (Hugo Weaving) joka tunnetaan vain nimellä "V".

"V" on verrattoman karismaattinen ja ällistyttävän taitava taistelija ja huijari, joka käynnistää vallankumouksen kehottaessaan kansalaisia nousemaan tyranniaa ja sortoa vastaan.

Kun Eveylle selviää totuus V:n salaperäisestä taustasta, hänelle selviää totuus myös hänestä itsestään – ja hänestä tuleekin V:n yllätysliittolainen, kun tämä toteuttaa suunnitelmansa vapauden ja oikeuden palauttamiseksi julmaan ja korruptoituneeseen yhteiskuntaan.

Elokuvan pohjana olevan sarjakuvan loivat 1980-luvulla Alan Moore ja David Lloyd vastalauseksi Margaret Thatcherin hallintoa kohtaan.

Matrix-elokuvien apulaisohjaajana kannuksensa hankkinut James McTeigue näkee elokuvansa poliittisena trillisenä, kun taas naispääosaa esittävä, Israelissa syntynyt Natalie Portman toivoo elokuvan herättävän katsojissa sympatiaa. Elokuva on hänen mukaansa maailmaa parantavaa sosiaalista oppimista...

Ottaen huomioon tämän päivän yhteiskunnan päähuomiokohteeksi nousseen terrorismin ja sitä vastaan käytävän sodan, elokuva antaa mielenkiintoisia näkökulmia väkivallan ja terrorismin käyttöön "hyvän asian" puolesta.

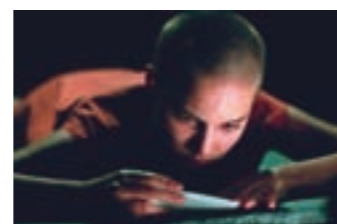
Joku toteaa hallituksen toimia arvostellessaan, ettei ihmisten suinkaan pitäisi pelätä hallitusta, vaan hallituksen tulisi pelätä ihmisiä/kansaa.

Elokuvassa todetaan, kuinka Yhdysvalloista on jumalattomuutensa takia tullut maailman suurin leprasiirtola.

Hallituksen koekaniiniksi nuoruudessaan joutunut V käy kosterkelle hallitusta vastaan Guy Fawkes -naamio kasvoillaan.

Fawkeshan eritti kumppaneineen räjäyttää marraskuun 5. päivänä 1605 Englannin parlamenttirakennuksen, mutta jäi kiinni ja hirtettiin ennen suunnitelman toteuttamista. Nyt V on päättänyt toteuttaa tuon suunnitelman yli 400 vuotta myöhemmin.

Mielenkiintoista tarinan kerrontaa, joka varmasti panee useimmat katsojat miettimään juonta syvällisemminkin.

Kimmo Janas

V NIIN KUIN VERIKOSTO

Ohjaus: James McTeigue
Käsikirjoitus: Wachowski-veljekset, Perustuu Vertigon julkaisemissa lehdissä esiintyviin hahmoihin.
Tuottajat: Joel Silver, Wachowski-veljekset ja Grant Hill
Pääosissa: Natalie Portman, Hugo Weaving, Stephen Rea ja John Hurt

Tapahtumia Tosimiehille

19.-21.5.

Järvenpään Arkin miesten viikonloppuleiri

Miesten saunaklubi järjestää saariviikonlopun Svartholmenissa, Sipoon saaristossa. Luvassa veljesyhteyttä, talkootöitä ja syventymistä Sanan ääressä. Opettamassa Kimmo Janas.

Lisätietoja:

Veikko Niskanen
040 543 69 64
veikko.niskanen@luukku.com

14.-18.6.

Avioliittoleiri

Kansan Raamattuseuran Samassa Venessä -avioliittoleiri Vivamosa. Mukana mm. Tuula ja Juhani Pukkala, Virpi ja Esko Salmi.

Lisätietoja:

puh. 0207 681 760

30.6.-2.7.

CMN:n miestenleiri

Kristittyjen Miesten Verkoston perinteinen miesten viikonloppuleiri tänä vuonna poikkeuksellisesti Sipossa, Helsingin Filadelfia-seurakunnan upeassa leirikeskuksessa Svartholmenissa.

Mukana mm. Risto Hirvonen, Samuel Saresvirta ja Kimmo Janas.

Lisätietoja:

info@faktapro.fi

1.9.

Keski-Suomen Miestenilta

Käristemakkaraa ja vahvoja pu-

heenvuoroja syksyisessä perjantai-illassa.

22.-24.9.

HNMKY:n Miesseminaari

Miesten kasvun ja sisäisen eheytyksen seminaari Paltamossa, Iso-Melaseen kurssikeskuksessa.

Lisätietoja:

www.miesseminaari.fi

30.9.

Olé Mies!

Yhteiskristillinen miestapahtuma Espoon helluntai-seurakunnan tiloissa.

Mukana mm. Ülo Niinimägi, Samuel Saresvirta ja Kimmo Janas. Musiikista vastaa eestiläinen bluegrass-gospelia soittava Robirohi.

6.-13.10. & 13.-21.10.

Paavalin vanavedessä

Tosimies-lehden perinteinen purjehdusmatka miehille.

I matka: Kos – Samos ja II matka: Samos – Kos.

Lisätietoja:

info@faktapro.fi

14.10. Porukassa pärjätään

Päijät-Hämeen alueen miestyön järjestämä kristillinen miestapahtuma Lahden Urheilutalossa. Tavoitteena on koota 1.500 miestä Päijät-Hämeen alueelta miehenä elämisen kysymysten ja Jumalan Sanasta nousevien vastausten äärelle. Erityisenä kohderyhmänä ovat 35 – 45 -vuotiaat miehet.

Lisätietoja:

www.miestapahtuma.vedenpinta.com

KIMMO JANAS TIEN PÄÄLLÄ

25.4. Miestenpiiri

Auroran srktalo, Espoo

9.5. Miestenpiiri

Auroran srktalo, Espoo

19.5. Miesten saunailta

Omenamäen palvelukeskus, Porvoo

20.5. Miestenleiri

Svartholm, Sipoo

23.5. Miestenpiiri

Auroran srktalo, Espoo

30.6.-2.7. Miestenleiri

Svartholm, Sipoo

30.9. Miestapahtuma

Espoon hell.srk, Espoo

Espoo • Helsinki • Hyvinkää • Jyväskylä • Kuopio • Seinäjoki
Lahti • Pori • Tampere • Turku • Tuusula • Riihimäki • Vantaa

TERVETULOA SETELEEN

elisa Kolumbus NOKIA SAMSUNG SIEMENS Sony Ericsson Canal Digital

setele

www.setele.fi

Miestyötä tekeviä organisaatioita

CMN

Kristittyjen Miesten Verkosto ry
International Christian Men's Institute
PL 4, 02941 Espoo
puh. (09) 54 79 74 10
fax (09) 512 20 33

HELSINGIN RAAMATTU-KOULUN MIESFOORUMI

puh. (09) 498 935
helsingin.raamattukoulu@kolumbus.fi
www.kolumbus.fi/
helsingin.raamattukoulu

KANSANLÄHETYS

Miestyön yhdyshenkilö
Raimo Suominen
Västervikin huvilat 2
65280 Vaasa
puh. (06) 358 1614
GSM 0500-161 414
e-mail: raimo.suominen@sekl.fi

Kansanlähetyksen piirijärjestöjen miestyöstä ja valtakunnallisesta miestyöstä voi tiedustella
Tuula Järvinen puh. 019-779 2231
e-mail: tuula.jarvinen@sekl.fi

KANSAN RAAMATTUSEURA

Keijo Hämäläinen
puh. (014) 271 166.
Arto Virén
(015) 450 762

MIEHEN TIE

Itäinen Pitkätie 68, 20810 Turku
puh. (02) 334 11 33
e-mail: info@miehentie.fi
www.miehentie.fi

MISSAKIT

Annankatu 16 B 28, 00100 Helsinki
puh. (09) 612 6620
www.miessakit.fi

STELK

Tietoja STELK:n toiminnasta:
Helsinki
Erkki Pietilä (09) 448 566
Jouko Niemi (09) 321 48 61

Espoo

Pertti Jotuni (09) 884 32 34.

HELSINGIN NMKY

Kari Törmä
puh. (09) 349 87 38 ,050 552 1231
www.miesseminaari.fi

PAAVALI

pakanoiden apostoli ja kristinuskon perustaja

Kyösti Havukainen

Apostoli Paavali oli maailman historian ensimmäinen lähetysaarnaaja, jonka toiminnan kautta kristinuskolevisi silloisen Rooman valtakunnan ulkopuolelle Aasiaan, Eurooppaan ja sieltä myöhemmin aimaan ääriin asti. Elämän työnsä ja kirjallisen tuotantonsa perusteella hänet onkin nimetty kristinuskon perustajaksi. Paavalin 13 kirjettä on merkittävä osa Uuden testamentin sisällöstä.

Paavalista itsestään on kirjoitettu lukematon määrä erilaisia kirjoja, niin henkilökuvaus kuin erilaisia kommentaareja hänen kirjeistäänkin. Tällainen lyhyt artikkeli ei voi tuo mitään lisäarvoa hänen persoonaansa tai elämäntehtävänsä koskien, mutta hän on kuitenkin merkittävä lenkki siinä raamatun miesten ketjussa, johon tämän kirjoitussarjan kautta olemme tutustuneet. Siksi on mielenkiintoista katsoa hiukan hänen elämänvaihteitaan. Apostolien tekojen luvun

7 lopusta alkaen aina kirjan loppuun saakka, voimme lukea Paavalin elämästä. Samalla kannattaa tutustua myös hänen kirjeisiinsä, jotka ovat ajankohtaista ja hyödyllistä luettavaa jokaiselle meille, jotka haluamme elää Jumalan Sanan mukaista elämää.

Saulus Tarsolainen

Paavali, tai oikeastaan kutsumanimeltään Saulus tai Saul, oli syntynyt Rooman valtakunnan Kilikian maakunnan pääkaupungissa Tarsossa. Hänen vanhempansa olivat juutalaisia, ja todennäköisesti hänen isänsä oli kauppias tai käsityöläinen, sillä aivan vähävaraisilla ei ollut mahdollisuutta saada Rooman kansalaisuutta, mikä Sauluksella oli ollut syntymästään saakka. Myös se, että Sauluksella oli ollut mahdollisuus opiskella farisealaiseksi kirjanoppineeksi, kertoo perheen syvistä juutalaisjuurista, mutta myös riittävästä varallisuudesta.

Tapaamme Sauluksen ensimmäisen kerran marttyyri Stefanoksen surmapaikalla, jossa hän oli seuraamassa Stefanoksen kivittämistä. Tämän tapahtuman jälkeen Saulus astui julkisuuteen, sillä Stefanoksen marttyyrikuoleman jälkeen alkoivat ensimmäisten kristittyjen väitökset, joiden toteuttamisessa hän oli keskeisessä asemassa. Saulus oli saanut perusteellisen farisealaisen koulutuksen Gamalielin jalkojen juureissa ja halusi osoittaa olevansa kunnon lainoppinut, jonka tehtävänä oli kaikin mahdollisin keinoin tuhota Jerusalemissa alkanut uusi "harhaoppi".

Nuori Saulus puhui intoa kulkiessaan talosta taloon etsiessään ja vangitessaan kristittyjä, sillä

hän koki "puhdistustyönsä" oikeaksi juutalaisten keskuudessa. Eikä hänelle riittänyt pelkästään kristittyjen vainoaminen Jerusalemissa, vaan hän pyysi ylipapilta valtuutuksen myös Damaskoksen alueelle. Ilmeisesti hänen tarkoituksenaan oli koko valtakunnan puhdistaminen kristityistä.

Kohtaaminen Damaskoksen tiellä

Saulus ei tuntenut elävää Jumalaa, vaikka oli opiskellut juutalaisten lakia eli toora vuosikautia. Hän ei tiennyt, ketä vastaan hän oikeasti taisteli tuhotessaan alkuseurakunnan jäseniä. Lähtiessään innokkaasti ylipapin kirje mukanaan kohti Damaskosta aikeinaan tuoda paljon kristittyjä vangittuna Jerusalemiin, kohtasi hän sellaista, mitä hänen käsikirjoitukseensa ei kuulunut. Päästyään Damaskokseen johtavalle tielle Sauluksen seurue koki äkkipysäytyksen. Jumala oli päättänyt, että Sauluksen osalta seurakunnan vainoaminen sai loppua, ja hänen oli aika siirtyä Taivaallisen työnantajan palvelukseen vainoamiensa puolelle. Jeesus itse ilmestyi hänelle tiellä näyssä kertoen, kuka Hän on ja mitä Saulus oli todellisuudessa tekemässä vainotessaan kristittyjä.

Kolme päivää meni Sauluksella toipumiseen tiellä tapahtuneesta Jeesuksen kohtaamisesta. Sinä aikana hän ei nähnyt mitään, eikä hänelle maistunut ruoka eikä juomakaan, ainoastaan rukous. Kovan linjan mies tarvitsi kovan käsittelyn. Jumala tunsikin hänen ehdottoman luonteensa ja puuttui hänen elämänsä sellaisin ottein, että hän tuli ymmärtämään, mistä oli kysymys ja kuka häntä puhut-

teli. Tälle rohkealle miehelle oli varattu aivan oma erityislaatuinen tehtävänsä.

Damaskoksessa asui Ananias-niminen kristitty mies, joka rohkeni mennä Herran kehottamana vainooja Sauluksen luokse kertomaan Jeesuksesta, joka halusi hänet palvelukseensa. Tästä alkoi apostoli Paavalin tehtävä evankelistana, apostolina ja Sanan opettajana. Tosin alku ei ollut helppo, sillä ennakkoluulot olivat suuria. Melko pian hän kuitenkin paljastui todelliseksi Jeesuksen seuraajaksi, sillä hän antautui tähän kutsumustehtävään täysin. Vaikka Paavalin kutsu oli järjestyttävä kokemus hänelle itselleen, eikä siinä ollut mitään epäilemistä toisiltaan, alkuvaiheissa oli veljien ohjaus ja tuki tarpeen tulevalle apostolillekin. Barnabas, josta tuli myöhemmin hänen tärkeä työtoverinsa, oli yksi heistä.

Apostoli Paavali

Paavali oli luonteeltaan tunnollinen, melko ehdoton ja periksi antamaton mies, joka vei oikeaksi näkemänsä asian päätökseen päättäväisesti. Hän oli yhden asian mies, joka antoi kaikkensa oikeaksi katsomansa asian puolesta. Ensimmäinen hän oli sitä vainoajana ja sen jälkeen evankeliumin julistajana. Tällaista miestä Jumala tarvitsi oman sanomansa leviämiseksi juuri pakanoiden keskuuteen, sillä siellä oli oltava rohkeaa ja päättäväistä. Eikä saanut kumarrella kuvia.

Paavali toimi aluksi lyhyen aikaa Antiokian seurakunnan keskuudessa, josta hän sitten Barnabaan kanssa Pyhän Hengen kehottamina lähetettiin ensimmäiselle lähe-

tysmatkalle. Se oli alkua vaiheikkaalle elämäntehtävälle, jota kesti yli 30 vuotta.

Hän teki kaikkiaan kolme lähetysmatkaa eri puolille Vähä-Aasiaa, mikä on pääosin nykyisin Turkin ja Kreikan aluetta. Matkoilla apostolilla oli useampia tovereita, joiden kanssa hän julisti evankeliumia, opetti uskovia ja perusti seurakuntia. Matkat tehtiin osittain rahtilaivoilla Välimeren aalloilla ja osittain "apostolin kyydillä" pitkiäkin matkoja taivaltaen. Jännitystään näihin matkoihin kuului, sillä vastustus oli suuri niin hengen maailmassa kuin fyysisestikin, jolloin vankilatkin tulivat tutuiksi. Nekin Paavali otti työhönsä kuuluvina luontoisetuina. Kaikissa näissä tilanteissa Paavali oli rohkealla mielellä ja sai kokea jopa yliluonnollisia ihmeitä.

Välillä hän asettui paikoilleen ja keskittyi seurakunnan opettamiseen, kuten Korintissa ja Efesossa. Hän opetti ihmisiä monenlaisissa arkielämän asioissa niin julistaen kuin kirjoittaenkin. Vaikeitakin tilanteita tuli eteen, niin juutalaisuuden ja pakanuuden yhteen törmätyksessä, kuin veljien kesken näkemysten mennessä ristiin. Välillä pidettiin veljeskokousta Jerusalemissa, jossa ratkaistiin sen ajan suuri teologinen kysymys siitä, oliko ympärileikkaus vain juutalaisia koskeva säädös.

Paavali pyrki olemaan aina kuuliainen kutsumukselleen ja tinkimätön evankeliumin eteenpäin menemiseksi, mutta ennen kaikkea toimimaan Pyhän Hengen johdattamana. Se vaati joskus rohkeita kannanottoja ja omien työtovereidenkin vastustamista. Sen saivat kokea niin Pietari kuin Barnabaskin. Hänen kanssaan ei ollut aina helppoa työskennellä.

Kreikkalaiselle kreikkalainen, juutalaiselle juutalainen

Paavali osasi olla kaikenlaisten ihmisten kanssa. Hän oli kuin kala vedessä niin tavallisten ihmisten arkipäivän tilanteissa tai teltante-

kijän ammatissaan, mutta myös maaherran tai kuninkaan edessä kuulusteltavana ollessaan. Hän osasi ottaa yleisönsä niin juutalaisessa synagogassa kuin Ateenan Areiopagillakin, jossa hän ilmaisi kunnioituksensa heidän perinteitään kohtaan, mutta julisti silti rohkeasti evankeliumia. Hänen sivistyksensä ei ollut ainoastaan Gamalielin koulusta lähtöisin.

Kaikessa ihmisten kanssa toimimisessa hän osoitti suurta lähimmäisen rakkautta. Hän kantoa huolta jokaisesta uudesta uskovaista ohjaten heitä kirjeissään tilanteen ja tarpeen mukaan. Joskus hän nuhteli kovasti, kuten korinttilaisia. Toisinaan hän taas ohjasi isällisellä hellyydellä ja rakkautella pannen itsensä likoon, kuten kirjeessään Filemonille tämän karanteenin orjan Onesimoksen tapauksessa.

Sielunhoitajana Paavali oli esimerkillinen. Hän osasi ohjata niin yksinäisiä miehiä kuin naisiaakin oikeaan elämän laatuun. Aviopareillekin häneltä löytyi hyvin yksityiskohtaisia ohjeita, vaikka hän ei ilmeisesti itse avioliitossa ollutkaan. Ainakaan hänen avioliitostaan ei ole jäänyt mitään dokumentteja jälkipolville.

Kaikki Tai Ei Mitään -mies

Paavali oli kaikessa kutsumukselleen kuuliainen, mikä ilmenee ennen muuta siinä, että hän asetti aina Jumalan työn omien etujensa edelle. Vankilaankin hän meni, koska tiesi sen olevan Jumalan tahdon. Hän oli ehdoton, ehkä musta-valkoinenkin meidän mielestämme, mutta hän ei niin kuin opetti, ja niin hän voitti paljon ihmisiä Jeesukselle. Hän oli Kaikki Tai Ei Mitään -mies, Pekka Simojon laulun sanoja mukaillen.

Lähteet:

Uusi testamentti
Iso Raamatun Tietosanakirja
Raamatun lukijan käsikirja

Maansiirtokoneet
EPM
C-F MAANSIIRTOKONE OY
WWW.EPM.FI

Seinäjäki
Volttitie 3, 60510 Hyllykallio, puh 06 42 99 500

TUTUSTU JA IHASTU!

ABC+

Vuoden lehdet
28€*
Kaupan päälle
yllätyspaketti,
arvo 20€

Perheiden parhaaksi ABC+. Kristillinen perhelehti vanhemmuudesta, kasvatuksesta ja parisuhteesta. Rohkea ja armollinen.

Tilaa sähköpostitse abcplus@paiva.fi tai puhelimitse 020 743 8898. Mainitse tilauksen yhteydessä yllätyspaketista.

* Tilaus on kestotilaus, joka laskutetaan sovittuihin laskutusväleihin voimassa olevaan kestotilauhintaan. Kestotilauksen 1. jaksossa on 6 numeroa.

Tosimies elämälle!

6 mielenkiintoista ja virkistä numeroa vuodessa
VAIN 30 euroa/vsk

FAKTAPRO OY
PL 4, 02941 Espoo
puh. (09) 54 79 74 10
fax (09) 512 20 33
kirjme.johas@edverbi.fi

Tilaa heti!

Tosimies
Euroopan ainoa kristillinen elämäntapalehti miehille

► Kauppiain lahjoittamassa ruoassa päiväykset ovat vielä voimassa. Lain mukaan vanhentunutta ruokaa ei saa myydä eikä myöskään jakaa ilmaiseksi.

Kimmo Janas

Jyväskylässä rationalisoitiin viime kesänä kaupungissa tapahtuvaa ruoanjakotoimintaa yhdistämällä Jyväskylän Katulähetys ry:n Jokapäiväinen Leipä -projekti Jyväskylän Kaupunkiseurakunnan Ruokapankin kanssa. Syntyi Ruokapankki Jokapäiväinen Leipä.

Anna meille meidän jokapäiväinen leipämme!

Ruokapankki Jokapäiväisessä Leivässä jaetaan asiakkaille sekä kaupoista ja leipomoista lahjoitettavaa ylijäämäruokaa että EU-ruokaa kolmena päivänä viikossa. Asiakkaita Sammonkadulla sijaitsevassa Ruokapankissa käy jakopäivinä keskimäärin 120-150 henkeä. Yhdistymisen myötä tiukentuivat myös ruoansaantikriteerit. Nyt haastatellaan kaikki asiakkaat ja selvitetään heidän taloudellinen tilanteensa. Saatujen tietojen perusteella asiakkaalle myönnetään ruokaseteli joko

yhdeksi, kolmeksi tai kuudeksi kuukaudeksi. Ruokasetelillä voi hakea kauppojen lahjoituskassin joka toinen viikko ja EU-kassin kerran kuussa. Perheen koko vaikuttaa tietenkin saatujen kassien määrään.

Yleensä kauppojen lahjoituksilla täytettävissä kasseissa on tum-

◀ Vuokratulujen kattamiseksi tiloissa toimii myös pieni kirpputori.

► – Niin hyvin on Taivaan Isä pitänyt meistä huolta, ettei yhtenä päivänä ole jouduttu tarjoamana ei-oota, kertoo Rauno Kosonen.

man ja vaalean leivän lisäksi 2-5 ruokatuotetta, EU-kassi puolestaan sisältää ainoastaan kuivamuonaa, kuten näkkileipää, maitojauhetta ja makaronia.

Tulevaisuus vielä usvan peitossa

Projektin rahoittajina ovat Keski-Suomen TE-keskus ja Jyväskylän Katulähetys. Projektin kuluihin osallistuvat myös Jyväskylän kaupunki, maalaiskunta, Jyväskylän kaupunki- ja maaseurakunta. Vuokratulujen kattamiseksi tiloissa toimii myös pieni kirpputori.

Merikapteenin tehtävistä eläkkeelle jäänyt Rauno Kosonen on toinen TE-keskuksen palkkaama työntekijä tässä kolmivuotisessa projektissa. Hän kertoo Jyväskylän seudulla asuvan 17.000 toimeentulotuen varassa elävää ihmistä. Näistä Ruokapankin asiakkaina on 1.500. Yli puolet Ruokapankissa asioivista on pitkäaikaistyöttömiä, neljännes opiskelijoita ja kuudesosa eläkeläisiä Kososen selvityksen mukaan.

Tulevaisuus ei kuitenkaan tällä hetkellä näytä kovin ruusuiselta, osa vakiolahjoittajista on vetäytynyt projektista vuoden alussa, ainoa ruoan lahjoittaja on tällä hetkellä Lidlin keskusvarasto Tikkakoskella. Näillä näkymin Jyväskylän kaupunkikin lopettaa vuokratuksensa ensi vuonna.

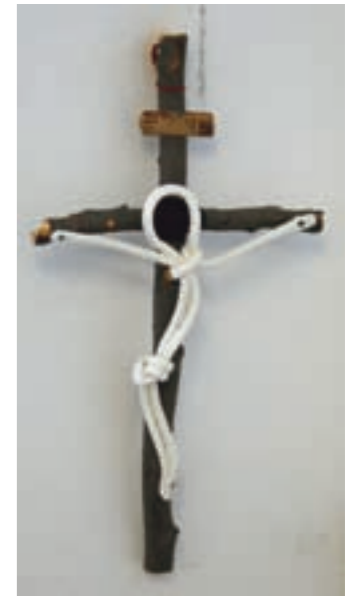
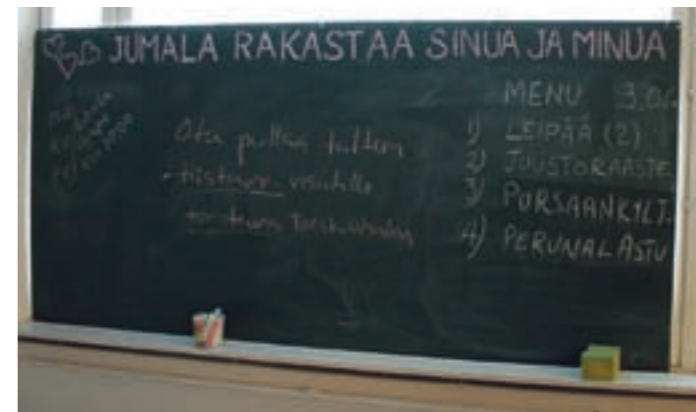
Rauno Kosonen uskoo kuitenkin Jumalan pitävän lapsistaan huolta jatkossakin, niin kuin on tehnyt tähänkin asti. Mutta joka tapauksessa lisää lahjoittajia tarvitaan.

Hyväntekeväisyydestä säästöä

Kosonen haluaa painottaa, ettei ruoan lahjoittaminen edelleen jaettaviksi ole lahjoittajayrityksille täysin hyödytöntä hyväntekeväisyyttä, sillä säästöä syntyy niidenkin liiketoimintaan.

– Kun elintarvikkeen viimeinen myyntipäivä lähenee, ja kauppias

► Ruokakassien jakamisen lisäksi Ruokapankki Jokapäiväinen Leipä tarjoaa apua myös keskustelun ja rukouksen merkeissä tiloissaan sijaitsevassa pienessä kappelissa.

◀ Lahjoituskassin sisältö vaihtelee päivittäin, ja menun saa selville seinällä olevalta liitutaulelta.

▼ Kuivamuonasta koostuva EU-avustuserä saapuu kahdesti vuodessa.

antaa tuotteet meille jaettaviksi, hän säästää ensiksikin muovin ja biojätteen erottelemisessä. Säästöä tulee myös biojätteen ja kuivajätteen säilytysastioiden vuokratulussa, samoin astian kuljettaminen kaatopaikalle jää pois. Ja neljäs säästökohde on tietenkin kaatopaikkamaksu, joka jää pois, Rauno Kosonen selvittää. – Laskelmiemme mukaan vuonna 2004 projektissämme mukana olleet kaupat säästivät puolessa vuodessa noin 13.000 euroa pelkkinä jätemaksuina.

MOPO VIE JA VIKISEE

Marko Janas

Tämänkertaisessa pikaesittelyssä meillä on Ligierin uusittu X-TOO kevytnelipyörä eli kotoisammin mopauto.

Kevytnelipyörän ajamiseen tarvitaan vain mopokortti, joten ei ihme, että "mopautojen" maahantuojat ovatkin alkaneet markkinoida kyseisiä kulkuneuvoja perheiden kaksoautoiksi tai yli 15-vuotiaiden

menopeleiksi perinteisten mopojen sijaan.

Tammikuussa lahtelainen auto-kouluyrittäjä huomasi porsaanreian taksilaissa ja käynnisti kyytipalvelun kevytnelipyörällä. Tällä hetkellä hän vain autolla hoidettava henkilöliikenne tarvitsee luvan.

Entistä ehempi

Ligierin uusittu malli ei jätä paljoakaan toivomisen varaa, mikäli jaksaa körötellä maksimissaan 45 km/h ja jaksaa kuunnella varsinkin kovaa melua.

Ohjaamo on tilava kookkaammallekin kuskille, samoin tava-

ratilaan mahtuu isompikin kassi jääkiekkovermeitä. Näkyvyys eri suuntiin on erinomainen ja ohjattavuus todella hyvä.

Autossa löytyy ajotietokone digitaalisine nopeus- ja kierroslukimittareineen, on radio/CD-soitin, peruutusutukka, sähkötoimiset ikkunat, tyylikkääät kevytmetallivanteet, nahkasisustus jne.

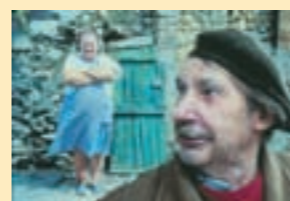
Suomalaista talvea ajatellen miinuksena mainittakoon, että auto ei meinaa millään lämmitä -10 asteen pakkasessa, ja -15 asteessa dieselmoottorilla on jo koviakin käynnistysongelmia. Tässä vaiheessa havaitsimme myös penkki-

en alla sijaitsevan akun yllättävän vaikean esillesaamisen.

Koeajamamme X-Too:n 14.000 euron hintakin varmasti karsii liian innokkaita ostajakandidaatteja...

Tee tilaa elämälle!

Unelmat ja odotukset, tavat ja tottumukset, mahdollisuudet ja kokemukset – ei ihme, jos välillä menevät vellit ja puurot sekaisin. Ja toisaalta – vain juuri tällainen elämä on itsessään arvokasta.

Euroopan ainoa kristillinen miestenlehti, Tosimies käsittelee Raamattu arvomaailmansa perustana avoimesti ja ennakkoluulottomasti kaikkia miehen elämään liittyviä osa-alueita ja kysymyksiä. **Tule mukaan!**

- Tilaan Tosimies -lehden itselleni lahjaksi
- Kestotilaus 30 € (Kestotilaus jatkuu, kunnes tilaaja irtisanoo tilauksen tai muuttaa sen määräaikaiseksi. Kestotilaus laskutetaan sovituin laskutusvälein voimassa olevaan kestotilaushintaan.)
- Määräaikaistilaus 35 € (12 kk/6 numeroa)

Muutan nykyisen tilaukseni määräaikaiseksi kestotilaukseksi

Osoitteenmuutos

Lehden saaja – *Osoitteenmuutoksessa vanha osoite*

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postiosoite: _____

Maksaja – *Osoitteenmuutoksessa uusi osoite*

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postiosoite: _____

Voit myös faksata kaavakkeen meille numeroon (09) 512 20 33. Sähköpostilla voit tehdä tilauksen tai osoitteenmuutoksen osoitteessa: tilaukset@tosimies-lehti.fi.

Tosimies
maksaa
postimaksun
puolestasi

F A K T A P R O

Faktapro Oy
Tunnus 5014267
02003 VASTAUSLÄHETYS

Octavius Black ja Sebastian Bailey
The Mind gym – Mielen mestariksi
Otava, 2006

LÖYTYKÖ ONNI?

Aika kova lupaus. Kirjan takana luvataan, että tästä kirjasta löytyy onni. Opuksesta löytyy selväsanaisia vinkkejä tehokkaaseen viestintään ja parempaan itsetuntemukseen. Sen luvataan sisältävän psykologian tärkeimpiä tutkimustuloksia koko 1900-luvulta. Myös netistä löytyy

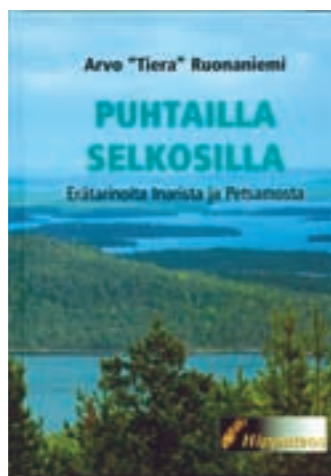
The Mind gym –verkkosivut, joilla voi käydä tutustumassa itseensä. Kirjan kansilehdeltä löytyy salasana näille sivuille. Tämähän tuntuu mahtavalta. Kaikki tarpeellinen psykologia survottuna yhteen kirjaan helposti sulavaan muotoon ja kiva kerhojäsenyyden kaupan päälle.

Brittiläisen liikkeenjohdon konsultit Octavius Black ja Sebastian Bailey uskovat, että mielen mestariksi tulee tiedostavalla ajattelulla ja väittelemällä oikein itsensä kanssa. The Mind gym sai alkunsa alun perin kuntosalille ja terveyskeskuksiin kehitetystä puoleltoista tunnin ohjelmasta, jolla haluttiin auttaa ihmisiä löytämään motivaatio ja sisäinen ryhdikkyyks. Neuvokkaat konsultit huomasivat, että samoilla opeilla voi sparrata myös yrityksiä. Nykyään puhutaan jo suuren liikevaihdon toiminnasta. Englannissa kirja on saanut huiman suosion. Se on helpotajuisesti kirjoitettu ja siinä on polularisoitu psykologian tietoja aikaisemmin aiheeseen tutustumattomallekin.

Mind gym –kirjassa on paljon testejä, joilla voi tutustua omaan ajatteluunsa tai tapaansa toimia. Yksi kirja tuskin kuitenkaan on ihan niin monipuolinen kuin se väittää olevansa. Se kyllä julistaa olevansa avain onneen, tasapainoon ja menestykseen, mutta herättää sisäisen ihmettelijän, joka kysyy vaivihkaa ”mitä muuta nuo haluavat kuin että ostan tämän kirjan ja liityn kivaan kerhoon.”

Etsin kuitenkin vielä onnea. Ehkä se löytyy, kun käyn verkkosivuilla omalla salasanallani?

Janne Viljamaa

Arvo Tiera Ruonaniemi
Puhtailla Selkosilla –
Erätarinoita Inarista ja Petsamosta
Hipputeos Oy, 2006

PUHTAILLA SELKOSILLA

Vaelteltuaan Lapin puhtailla selkosilla oivan 'eräoppaan' kanssa kirjan sivuilla lukija ajoi saattaa havahtua todellisuuteen; tähän onkin vain kirjan kerrontaa, enkä ole itse lainkaan paikalla.

Kirjan kirjoittaja, Arvo Tiera Ruonaniemi, vuosikymmeniä Lapin kairoissa vaeltaneena ja metsästystä ja kalastusta harrastaneena avaa mielenkiintoisia ja jännittäviä näkymiä karun ja julman, mutta myös kauniin ja mahtavan pohjoisen elämään ja luontoon.

Kirjan sivuilta lukija saa hyviä ohjeita, kuinka tulee suhtautua luonnon 'oikkuihin' eli säätilan muutoksiin, jotka saattavat yllättää asiaa tuntemattoman, ja joista mainitaan esimerkkejäkin kirjassa.

Henkilögalleriassa löytyy mie-

lenkiintoisia tyyppisiä ja kirjailija on saanut tallennettua paljon elämänviisauksia monilta kalastuksen ja metsästyksen taitajilta, sekä monien laisten karun Pohjolan ilmiöiden tuntijoilta.

Vaarana lukijalla saattaa olla ylipääsemätön Lapinkaipuu, joka alkaa kaivertaa, kun on saanut olla seikkailuretkellä maisemissa, joissa luonto puhuu. Kirjailijan kokemuksen mukaan luonto puhuu totuutta, jos hän tuki viittaa myös erilaisten virvatulien virittäjiin.

Runoja rakastavat saavat myös osansa. Kirjassa on kirjoittajan omia Lapin luontoa ylistäviä runoja sekä viittauksia Eino Leinin tuotantoon.

Mahtava lukukokemus, joka ei jätä kylmäksi.

Samuel Saresvirta

Anna-Liisa Valtavaara
Ainako anteeksi?
Kirjapaja Oy, 2005

ANTEEKSIANNON VAIKEUS

Teologi ja suosittu kouluttaja Anna-Liisa Valtavaara on kirjoittanut jo kaivatunkin jatko-osan vuonna 2003 ilmestyneelle kirjalleen 'Kilttydestä kipeät'.

Pettymyksiä, loukkauksia sekä omaa ja toisten epätäydellisyyttä emme pääse elämässä pakoan, loukkaamme toisiamme sekä tahallaan että tahtomattamme. Anteeksiantamattomina loukkaukset sitovat katkeruuteen, vääristävät tunne maailmaa ja koko elämää. On siis väärin piiloutua kuluneen

sanonnan "Ei haukku haavaa tee" taakse.

Anteeksiantaminen toisille ja varsinkin itselleen on usein pitkä prosessi. Se on Valtavaaran mukaan elämän vaikeimpia mutta myös tärkeimpiä ja vapauttavimpia asioita. Se kannattaa, sillä se parantaa sydämen.

Anna-Liisa Valtavaara käsittelee kirjassaan anteeksiannon ulottuvuuksia varsin monipuolisesti. Lisäponntta kirjan sanomalle tuovat lukuisat käytännön esimerkit.

Teologi kun on, Valtavaara valottaa aihetta myös kristinuskon ja Raamatun näkökulmasta. Hän toteaa anteeksiannon olevan selvästi Jumalan ikivanha idea ja myös sydämenasia. Anteeksisaaminen ja anteeksiantaminen ovat kaikkein keskeisimpiä asioita läpi Raamatun.

Valtavaara haluaa kirjan esipuheen mukaan herättää toivoa. Kukaan ei ole liian syyllinen. Väärin ja oikean syyllisyyden voi oppia hänen mukaansa erottamaan toisistaan. Kukaan ei ole liian syvällä katkeruudessaan. Väli eivät ole niin poikki, ettei jotain hyvää voisi vielä tapahtua.

"Taivasta kuvataan rauhan, ilon ja yhteyden paikaksi, jossa ei ole kyyneleitä mistään syystä, tai jos on, ne ovat ilon kyyneleitä. Emme kykene tekemään maan päälle taivasta, mutta pientä esimakua siitä voimme toisillemme suoda. Pienikin ele sovinnon ja yhteyden suuntaan on häivähdyks taivaasta." – voisiko tuon enää paremmin sanoa?

Ehdottomasti kirja, jonka toivoisi kuuluvan niin kristittyjen kuin muidenkin lukemistoon tänä varsin anteeksiantamattomana aikakautena.

Kimmo Janas

RISTIRIITOJA TÖISSÄ

Häpeä, kateus, alemmuuden- ja ylemmydentunto vaikeuttavat vuorovaikutusta. Alemmuudentuntoisen on vaikea kohdata muita samalta tasolta. Ylemmydentuntainen haluaa piiloutua valheellisen naamion taakse ja pelkää kuolukseen näyttää heikkouksiaan. Hän haluaa olla aina oikeassa ja vakavasti otettava. Hyvällä itsetun-

Tia Isokorpi
Napit vastakkain –
ristiriidat, rajat ja ratkaisut
PS-kustannus, 2006

nolla varustettu uskaltaa näyttää kokonaisen, inhimillisen puolen itsestään. Hän antaa kyseenalaistaa itsensä ja maailmankuvansa. Hänen mielestään erilaisuus on rikkaus, eikä uhka.

Kasvatustieteiden tohtori Tia Isokorpi auttaa aukaisemaan ihmisuhteiden umpisolmuja ja opettaa löytämään ratkaisuja ristiriitoihin kirjassaan "Napit vastakkain – ristiriidat, rajat ja ratkaisut". Kirja kompastuu välillä liialliseen teoreettisuuteen ja vilisee sivistys-sanoja. Se avautuu parhaiten psykologiaa jo tuntevalle, mutta siinä löytyy mielenkiintoinen pikakurssi esimerkiksi transaktioanalyysistä, joka valottaa osuvasti vuorovaikutusta.

Ristiriitoja työssään ratkovan johtajan tai esimiesasemassa toimivan on hyvä tutustua kirjaan. Se voi toimia lähtölaukauksena sosiaalipsykologian opiskelulle.

Isokorpi korostaa, että vuorovaikutus ei onnistu ilman riittävää itsetuntemusta. Itsensä tunteva paikallistaa sokeat pisteensä, kehittää heikkouksiaan, ei alistu, eikä alistata. Jämäkkä pystyy ratkaisemaan ristiriitoja oivaltavalla tavalla. Hän osaa käsitellä myös erilaisia työpaikan kiusaamistilanteita. Kirjan parasta antia on työpaikan ristiriitailanteiden syntymisen kuvaus, sekä häpeän, aggressiivisuuden ja kateuden käsittely työpaikalla.

Janne Viljamaa

KÄYTÄNNÖNLÄHEINEN MANUAALI

Alfamer jatkaa riemastuttavaa kirjasarjaa miesten ja naisten saloihin.

Nainen -kirja kertoo naisen kehosta, sen toiminnasta, sairauksista sekä terveydenhoidosta mielenkiintoisella, mukaansatempaavalla ja mikä parasta, kansantajuisella – usein jopa kieliposkessa – tavalla.

Osa tekstistä on suunnattu miehille, jotta hekin kiinnostuisivat ja oppisivat tuntemaan naisen kehoa – ikävä kyllä ei vielä ajatusmaailmaa – ja sen toimintaa. Miesten asiantuntemuksen lisääminen naisten terveydestä voi vaikuttaa positiivisesti myös miesten omaan terveyteen.

Kirja etenee Alfamerin autojen

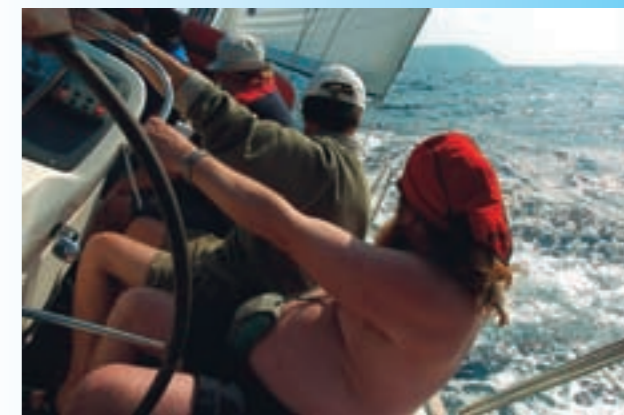
Ian Banks
Nainen
Kaikki mallit, muodot, koot ja värit
Opas naisen terveyteen ja hyvinvointiin
Alfamer Oy, 2005

huolto- ja korjausoppaista tutulla periaatteella. Erityiset vianetsintäkaaviot helpottavat tekemään diagnoosin oireiden perusteella.

Kirja antaa helposti toteutettavia vihjeitä terveen elämäntyylin noudattamiseksi.

Kaikkien yleisten sairauksien ehkäisemiseen, tunnistamiseen ja hoitoon löytyy käteviä keinoja. Kirja antaa varsin runsaasti myös ns. itsehoito-ohjeita.

Kimmo Janas

Paavalin vanavedessä

Suuren suosion saanut Tosimies -lehden "Paavalin vanavedessä"-aiheinen miesten lukijamatka toteutetaan tänä vuonna viime kertaa laajempaan. Purjehdimme nyt kaksi viikon mittaista erillisiä matkaa, mutta osallistua saa vaikka molempiin.

1. matka: 6.–13.10.2006 Kos – Samos
2. matka: 13.–21.10.2006 Samos – Kos

Veneenä meillä on 10 makuupaikkaa tarjoava Bavaria 49. Mukaan voit ilmoittautua kahdella eri statuksella: Retki tai Kurssi.

• Kurssilaisena saat Purjehtijaliiton koulutusjärjestelmän mukaista purjehduskoulutusta, josta saat kansainväliseen suorituskirjaan ao. merkinnän. Ennen purjehduksen alkua kartoitetaan henkilökohtainen lähtötaso, joka määrää kurssinimikkeen. Kurssi voi olla Purjehtija-, Perämies- tai Päällikkökurssi.

Hankittaessa Kansainvälistä huviveneen kuljettajan pätevyyskirjaa, vaaditaan todiste käytännön veneilytaidoista, johon riittävä taso on Päällikkötutkinto. Kyseistä kirjaa tarvitaan mm. venevuokrauksessa ulkomailla – ja enenevässä määrin Suomessakin – mutta erityisesti Saimaan kanavassa kuljettaessa.

• Retkipaikalla olet enemmänkin miehistön jäsenenä nauttimassa purjehduksesta. Se ei kuitenkaan tarkoita, että "retkeläisenä" olisit ulkona opetuksen piiristä, sillä kysymyksiin vastataan, opastetaan sekä neuvotaan turvalliseen ja nautinnolliseen purjehtimiseen. Mutta varsinaista systemaattista opetusta ei "retkiläiselle" kuulu.

Hinnat:

Retkipaikka 595 euroa
Kurssipaikka 695 euroa.

Lisäksi tulevat lentolippu Helsinki–Kos–Helsinki, jonka hinta liikkuneen 400 euron paikkeilla sekä osallistuminen venekassan ruoka- yms. menoihin. Miehistöä vaihdettaessa Kosin lentokentän ja Samoksen välinen noin puolentoista tunnin pituinen osuus hoidetaan paikallisilla kantosiipialuksilla.

PAIKAT VARATAAN ILMOITTAUTUMISJÄRJESTYKSESSÄ, JOTEN PIDÄ KIIRETTÄ, 1. MATKA ALKAA JO TÄYTTÄÄ!

Ilmoittautumiset:

E-mail: info@faktapro.fi
Lisätietoja purjehduksesta, kurssitasoista ja pätevyyskirjoista: www.sailingworld.fi

Varausmaksu on puolet purjehdusmaksusta, joka maksetaan ilmoittautumisen jälkeen postitettavalla laskulla.

KELKKAKUNKKU TAHKOLLA

varsinainen Lumisirkus!

Kunkusta on aikaa myöten tullut on Euroopan suurin ja maailman kansainvälisin moottorikelkkatapahtuma. Tämän vuoden kisaan ilmoittautui useita moottoriturheilun huippunimiä, muun muassa enduron maailmanmestarit Kari Tiainen, Juha Salminen, Petteri Silvan, Marko Tarkkala ja Samuli Aro. Kisassa ajoi myös motocrossin maailmanmestari Pekka Vehkonen, joka on osallistunut jokaiseen Kelkkakunkkuun aivan kisan alkua ajoista lähtien.

Idea erilaisesta moottorikelkka-

Riitta Jalonen

Tahkovoarella järjestettävä K1NG Race, kansankielellä Kelkkakunkku-tapahtuma on moottorikelkkakansan vuoden kohokohta. Se ei ole pelkästään kelkkailun kärkinimien välinen kilpailu ja halutun Kelkkakunkkutittelin jahti, vaan myös eri alojen maailmanmestareiden ja julkisuudesta tunnettujen tosijäiden keino ottaa mittaa toisistaan.

▲ Janne Tapio, K1NG Racen voittaja vuosina 2000-2006.

kilpailusta syntyi 12 vuotta sitten, kun innokkaat kelkkamiehet, kirkonummelainen promoottori Ilari Jalonen ja kemijärveläinen Mr. Giant, Seppo Komulainen pohtivat yhdessä Savukosken Alattamien tukkilaissaunassa suomalaisten kelkkakilpailujen vaisua menoa ja olematonta yleisöä. Seppo "Komu" Komulainen on suomalaisen moottorikelkkailun vahvin

◀ K1NG Racen Scott FMX Cirkuksessa nähtiin näyttäviä suorituksia mm. moottoripyörällä.

▼ Yli 5500 katsojaa näki mm. MTB:ssä, Juha-Matti Poudan tupla backflipin K1NG Racessa Tahkolla.

vaikuttaja kautta aikojen, "Komu" on mm. Giantin ja koko moottorikelkkaenduron alkuunpanija ja sääntöjen tekijä. Tuumasta toimeen, ja idea poiki Euroopan suurimmaksi paisuneen moottorikelkkatapahtuman, joka järjestettiin ensimmäiset 9 vuotta Levillä. Viimeiset kolme vuotta kisa on ollut Nilsian Tahkovoorelle.

– Tapahtuma näkyy pienellä paikkakunnalla, sillä porukkaa liikkuu selvästi enemmän, kelkkoja kysytään, ja tarvikkeita ja osia menee isompia määriä. Kelkkailijat ympäri Suomea kerääntyvät Tah-

kon liepeille, osa tulee jo viikkoa ennen harjoittelemaan. Mielestäni Kelkkakunkusta onkin muodostunut Kuopion alueen suurin ja merkittävin vuosittainen urheilutapahtuma, sanoo Marko Turunen, Kuopion Motokatti Oy:stä.

Vaativa kilpailu

Kisa koostuu kahdesta osasta. Ensiksi ajetaan 25 kilometrin endurokilpailu pääosin kelkkareittejä ja metsäautoteitä Tahkovooren vaativassa maastossa. Enduron jälkeen kilpailijat siirtyvät yleisön

loppukamppailusta.

Kelkkakunkun voitti jo seitsemän kerran rovaniemeläinen Janne Tapio, moottorikelkkailun moninkertainen maailmanmestari ja kelkkaratojen varsinainen Schumacher.

► Mm. Kimi Räikkösen tallista löytyy tällainen 50 Nutts mopo, joilla ajettiin K1NG Racessa huikeita lähtöjä.

Maalis- ja huhtikuu ovat moottorikelkkailijan parasta aikaa. Pilvettömältä taivaalta paistava aurinko ja valkoiset hanget saavat alan harrastajat sankoin joukoin liikkeelle.

Mikäli ei itse vielä omista kelkkaa tai tunne reittejä, paras ja turvallisin tapa tutustua lajiin ja keväiseen luontoon on ohjattu kelkkasafari. Suomessa onkin viime vuosina panostettu valtavasti moottorikelkkailuun. Kunnat ovat oivaltaneet kelkkailijoiden tuoman mukavan piristysruiskeen pienien paikkakuntien talvimatkailuun. Eniten reittejä on Lapissa, Pohjanmaalla ja itäisessä Suomessa. Pieniä safariyrityksiä on ilmestynyt viime vuosina useita, yksi niistä on Pentti ja Marita Marttisen Vauhtilomat Oy Vesannolta.

Marttiset toteuttivat sen, mistä moni vain haaveilee ja puhuu. He jättivät kolme vuotta sitten Etelä-Suomen kiireisen elämänrytmin ja muuttivat maaseudun rauhaan pieneen Vesannon kuntaan.. Marttisten sydämen vei mennessään 1600-luvulta peräisin oleva, jo paikkakunnan historiankirjoissakin mainittu tila. Päärakennus oli hyväkuntoinen, mutta keittiö ja saniteettitilat uusittiin nykyajan vaatimuksia vastaavaksi. Uusi rantasauna nousi Vesantojärven rantaan kesällä 2002.

– Lempiharrastukseni ovat aina löytyneet moottoriurheilun parista. Täällä meillä Lumi-Savossa on mahtavia moottorikelkkareittejä satoja kilometrejä, joten kelkkaharrastukseni muuttui elinkeinoksi ihan huomaamatta, kertoo Pentti ”Pena” Marttinen Vauhtilomat Oy:stä.

– Sana on kiertänyt ja homma on lähtenyt kuin itsestään liikkeelle. Asiakkainamme on paljon alan harrastajia, jotka haluavat rentoutua kelkkailun, hyvän ruuan ja saunomisen merkeissä. Eteläsuomalaisia asiakkaita on ollut yllättävän paljon, sillä matkaa Helsingistä Vesannolle kertyy ainoastaan 400 km. Osa tyypeistä

HANGET KUTSUVAT SAFARILLE!

on ensikertalaisia, jotka haluavat kokeilla kelkkailua. Räättälöimme reitit ja vauhdin aina porukan mukaan, kertoo Pena.

Safari on helppo ja edullinen tapa kokeilla kelkkailua

Alueella onkin mahtavat kelkka-reitit ja kartastot, erilaisia reittejä

Marita ja Pentti Marttinen.

kertyy useita satoja kilometrejä.

– Kelkkakunkun siirryttyä Leviltä Tahkolle olemme ottaneet Tahkovooren safarimme määränpääksi. Matkaa yhteen suuntaan tulee noin 180 km, ja se on ihan sopiva matka vähän enemmän ajaneille. Itse olen osallistunut jokaiseen Kunkkuun jo 11 vuoden ajan, mutta tänä vuonna kisa oli pakko jättää väliin työkiireiden vuoksi.

Mitä varusteita ja millainen kelkka sitten sopii moottorikelkkailua aloittavalle?

– Mielestäni helpoin tapa aloittaa on 500 ilmajähdytteisellä kelkalla. Kannattaa ehdottomasti ensin kokeilla ajamista vuokraveikeillä ennen kuin edes harkitsee kelkan ostamista. Aloittelijalle sopiva päiväretki on noin 100 km, ja sillä saa jo paikat takuuvarmasti kipeiksi. Päivävuokra on meillä kelkasta riippuen 100 – 120 euroa ja viikonloppuvuokra 200 – 250 euroa. Polttoaineet lisätään hintaan.

– Tyypillinen porukka on 6 – 8 tosimestä, jotka tilaavat noin 6 tunnin safarin. Reitien varrella on mukavia tauko- ja nuotiopaikkoja, siellä paistellaan makkaraa ja nautiskellaan Suomen luonnosta. Reissun jälkeen odottaa rantasauna, ja lauteilla ajetaan tietysti safarin joka hetki uudestaan.

Rahaa kelkkailuun, niin kuin muuhunkin välineurheiluun saa uppoamaan loputtomasti, jos niin haluaa, mutta aloittelijan kelkan saa noin 6.000 – 10.000 eurolla, ja varusteet (kypärä, hanskat, kenkät, goretex-puku) n. 500 – 1.000 eurolla.

Emäntä Marita käy vielä päivä-

töissä Vesannolla ja osallistuu toistaiseksi yrityksen toimintaan vain mahdollisuuksien mukaan. Välillä emäntääkin jurppii, kun isäntä saa

toteuttaa itseään täysillä, ja Maritan ikioma unelma vielä odottaa nurkan takana.

– Haaveenani on aloittaa elä-

mystoiminta naisille esimerkiksi taideleirien, luontoiltojen tai henkisen kasvun kurssien muodossa, vakuuttaa Marita.

Miestenleirillä Hossassa

Vaikka opettamisen lahjaa sanotaan Sanassa yhdeksi armolahjaksi, on joskus hyvä hiljentyä kuuntelemaan myös muita veljiä. Tässä kiteytetysti viikonlopun teemamme hankien keskellä Suomussalmella.

Saimme käyttöömmme Metsähallitukselta 12 hengen kämpän Jatkonjärven rannalta, keskeltä kauneinta Kuusamoaa, joten ei kun porukka kasaan ja menoksi.

Ensimmäinen asia, jonka pää-

Suomen talven ollessa kauneimmillaan – ja myös purevimmillaan, pakkasimme kaksi autollista etelän miehiä ja polkaisimme 800 kilometrin päähän Villi Pohjolan eräkämpälle Hossaan.

kämpästä astianpesukoneineen, mikroineen, kahvinkeittimeen jne. Eli Villin Pohjolan tarjoamissa tiloissa ei suinkaan tarvitse luopua mukavuuksista, joihin siviilissä on

Kimmo Janas

tottunut.

Talvisaikaan harrastusmahdollisuudet rajoittuvat lähinnä saunomiseen (sis. kolesterolitasoa heilauttelevia käristemakkaroitu)

sekä hiihtelyyn ja lumikenkätaivalluksiin. Merkittviä retkeilyreittejä löytyy 90 km ja hiihtolatujakin 60 km. Tietenkin vauhdinhurmaa voi kokea moottorikelkkasafareilla nietosten keskellä.

Kesällä Hossan mahdollisuudet lisääntyvät uimisella – tosin ei meitä nytkään kukaan itsesuojeluväistön lisäksi kieltänyt pulahtamasta Jatkonjärveen sahattuun avantoon. Mutta kesällä käytössä on todellakin puhtasvetisen järven kauniit

kaupungin vilksessä kasvanut huomaa, on tuo käsittämätön hiljaisuus, joka ympäröi Hossassa. Illan pimeydessä – siis todella pimeydessä ilman näyteikkunoiden räikeitä neonvaloja ja katuvaloja – on todella rauhoittavaa katsella kirkkaalle tähtitaivaalle ja pistää stressaantunut ajatusmaailma ojennukseen, sikäli mikäli se nyt enää on mahdollista...

Vaikka nyt puhummekin kämpästä, kyse on täysin varustetusta

hiekkarannat. Samoin marjastus, sienestys ja vaikkapa melonta ovat oivallisia rentoutumiskeinoja.

Jos mieli testata erämiehen taitojaan, Hossan retkeilyalue tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet niin kalastukseen kuin metsästyksenkin.

Mikäli miesporukan keskuudesta ei löydy tarpeeksi laadukasta

kokkia, voi aina poiketa 4 kilometrin päässä olevan luontokeskuksen kahvilaan tai tosinälässä 9 kilometrin päässä toimivaan ravintolaan.

Joku jo ehti ihmetellä, että mikä iankaikkinen Villi Pohjola? Villi Pohjolahan on organisaatio, joka vastaa Metsähallituksen maksullisista luontomatka- ja palveluista.

Se on myös kansainvälinen erämatkojen järjestäjä, jonka juuret ovat vahvasti suomalaisessa metsäluonnossa.

Villi Pohjola toimii tänä päivänä paitsi eri puolilla Suomea, myös Ruotsissa, Venäjällä ja Eestissä.

Ai miten se miestenleiri onnistui? Todella hyvin. Kun uraputkea eri kanteilta katselevan miesjou-

kon heittää keskellä erämaata – kännykkäkenttäkin sopivasti kämpän ympärillä nollassa – ja alustaa parilla mielenkiintoisella aiheella, kuten esimerkiksi anteesiantaminen tai seksuaalisuus, niin kyllähän siinä juttua riittää sekä saunan lauteille että kämpän takan loimuun. Ja mikä parasta, aitoa ja rehellistä mielinpiteiden vaihtoa.

Eväitä tosimmiehille

Jos haluat kasvaa miehuudessaasi, tilaa tästä itsellesi hyviä rakennusaineita.

Edwin Louis Cole: **Kommunikaatio, seksi & raha 10 €**

Miesten on ymmärrettävä kestävä suhteen rakentamiseksi tarvittavat kolme tärkeää elementtiä. Kirja soveltuu erinomaisesti paitsi miesten koulutukseen myös avioliittotyön opaskirjaksi.

Edwin Louis Cole: **Seksuaalinen puhtaus 8 €**

Colea parhaimmillaan. Tämä kirja on ehkä epätavallisin ja merkittävin kirja seksuaalisuudesta, mitä tulet koskaan lukemaan. Se käsittelee seksuaalisuutta syvän ymmärryksen valossa.

Kimmo Janas: **Isän syli 10 €**

Janas peilaa esikoiskirjassaan isä-poika-suhdetta niin omiin poikiinsa, isäänsä kuin Taivaalliseen Isäänkin.

Kysele kristillisistä kirjakaupoista tai tilaa suoraan kustantajalta.

F A K T A P R O

Faktapro Oy • PL 4 • 02941 Espoo • puh. (09) 54 79 74 10 • fax (09) 512 20 33 • info@faktapro.fi

JAPANILAISTA JÄMÄKKYYTTÄ MAASTOON

Oy Autoinvest Ab

Nixbacksvägen 4,
64230 Närpiö

Puh. (06) 224 1841

www.autoinvest.fi

Runsas valikoima vaihtoautoja

◀ Luxury-mallissa huomio kiinnitty ensi-
suuriin 17 tuuman kevytmetallivanteisiin
ja leveisiin 225/65-renkaisiin.

▼ Maasturimaisesti varapyörä on sijoit-
tettu takaovessa olevan kovan kotelon
sisälle, jossa se pysyy puhtaana eikä vie
tavaratilaa.

Esittelyssä: Toyota RAV4

Kimmo Janas

Toyota oli 11 vuotta sitten luomassa katumaasturiluokkaa RAV4:ään (Recreational Active Vehicle with 4 Wheel Drive), eikä uusinkaan, kolmas sukupolvi jää kovassa maasturikisassa hännille.

Uusi RAV4 on edeltäjänsä 145 mm pitempi, akseliväli on kasvanut 75 mm, ja leveyttä on tullut lisää 80 mm. Matkustamo kuuluukin nyt tilavuudeltaan luokkansa kärkeen.

Merkittävin parannus on kuitenkin löydettävissä tavaratilan koossa ja muunneltavuudessa. Tavaratilan kokonaistilavuus on 586 litraa, josta osa sijaitsee irrotettavien lattialevyjen alla.

► Sisätilat ovat tyylikkää ja tilavat myös takapenkin matkustajille.

Myös ulkonaisesti RAV4 on kehittyneempi. Ulkomuoto on vaikuttava, suuret ajovalot, joissa erilliset kaukovalot ja projektorityyppiset lähivalot, antavat korkean etusäleikön kanssa voimaa uhkuvan vaikutelman.

Nelivedossa löytyy

Kuljettajan avuksi maasturi tarjoaa luokassaan ainutlaatuisen ajon-

◀ Kytkinpolkimen persoonallinen varsi tuppasi häittämään isokenkäisemmän kuljettajan ajoa.

hallinnan, jossa on yhdistetty niin aktiivinen neliveto, ajonvakautus kuin sähköinen ohjaustehostuskin yhdeksi kokonaisuudeksi.

Perinteisestihän citymaastureissa on automaattisesti kytkeytyvä neliveto, jossa etupyörien lipsuminen ohjaa takapyörille välitettävää voimaa. Uudessa RAV4:ssä aktiivinen neliveto toimii kuitenkin toisella periaatteella; voiman jakoa ohjataan sähköisesti useilta antureilta saatavan tiedon mukaan. Järjestelmä tunnistaa esimerkiksi liikkelelähtötilanteen ja jakaa valmiiksi voiman etu- ja taka-akseleiden

välillä suhteessa 55:45. Jos halutaan varmistaa eteneminen vaikkapa syvässä lumessa, järjestelmän voimajako voidaan lukita nappia painamalla 55:45 -suhteeseen aina 40 km/h nopeuteen asti.

Vakiovarusteena RAV4:ssä on mäkilähtöjä helpottava HAC-järjestelmä. Kun auto on pysähtyneenä jyrkässä mäessä, miehekäs jarrupolkimen painallus kytkee täyden jarrupaineen kahden sekunnin ajaksi tai kunnes lähdetään liikkeelle kaasupoljinta painaen.

Toyotan citymaasturi kiihtyy nelivetonsa ansiosta nopeasti ja lu-

► misillakin/liukkailla pinnoilla pystyy pitämään yllä todella reipasta vauhtia aina kaarreajoa myöten.

Moottorivaihtoehtoja

Moottorivaihtoehtoja on kolme; kokeilemämme 2,0 VVT-i -bensinimoottori, 2,2 litran D-4D Clean Power -diesel ja tehokkain D-CAT -vaihtoehto, jota on tosin saatavissa vain RAV4 X-malliin.

Vaikka kokoa ja suorituskykyä on tullut lisää edeltäjiinsä verrattuna, RAV4:n polttoainetalous on todella hyvä; moottorista ja vaihteistosta riippuen yhdistetty kulutus liikkuu välillä 6,7 – 9,1 l/100 km. Hyvään polttoainetalouteen ja varsinkin ajoviihämästä aiheutuvien äänien vähentämiseen on myötävaikuttanut luokan pienin ilmanvastuskerroin, vain 0,31.

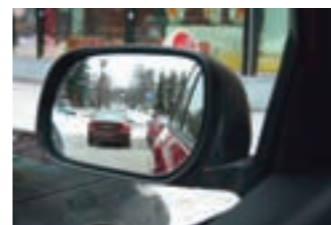
▼ Korkea vyötärölinja ja lyhyet korin ylitykset kätkevät sisälleen luokkansa pisimpiin kuuluvat sisätilat.

▲ Säilytyslokerot erilaisten tarvikkeiden sijoittamiseen löytyy yllinkyllin.

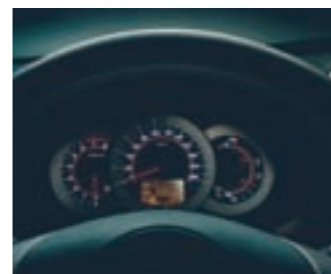

▲ Takaistuinten selkänöjat kääntyvät kätevästi lattiatasoon, jolloin tarjolla on puoleltoista kuution tasapohjainen tavaratila. Lattian alta löytyy myös runsaasti lisäsäilytystilaa.

► 2,0 VVT-i -bensinimoottori tuottaa 152 hevosvoiman tehon, minkä voimin RAV4 kiihtyy 0-100 km/h 10,6 sekunnissa.

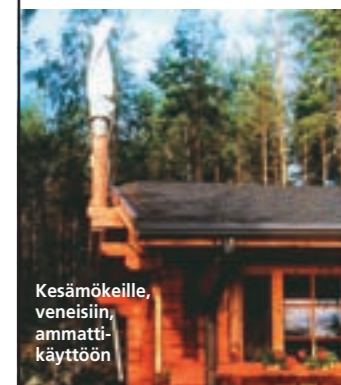

▼ Mittaristo on selkeä ja käyttökytkimet ovat hyvin käsillä. Neliveto voidaan nopeasti lukita 55:45-suhteessa napin painalluksella.

Windside tuuliturbiinit

Äänetön, turvallinen energialähde

Kesämökeille, veneisiin, ammattikäyttöön

www.windside.com
Oy Windside Production Ltd
Puh. 0208-350 700
finland@windside.com

TOYOTA RAV4 2.0 VVT-i 4WD

Moottori	rivi-4, VVT-i DOHC 16-ventiiliä
Syl.til.	1998 cm ³
Teho	112 kW/152 hv
Vääntö	194 Nm/4000 r/min
Vaihteisto	5-portainen man.
Renkaat	225/65 R17
Ohjaus	hammastanko, sähköinen tehostus
Pienin kääntöymp.	10,2 m
Pituus	4395 mm
Leveys	1815 mm
Korkeus	1725 mm
Tavaratila	586 l
+ tavaratilan lattian alla	80 l
Akseliväli	2560 mm
Raideleveys, etu	1560 mm
Raideleveys, taka	1560 mm
Etulylitys	860 mm
Takaylitys	975 mm
Omamassa	1465 kg
Sallittu kok.paino	2070 kg
Huippunopeus	185 km/h
Kiihtyvyys (0-100 km/h)	10,6 s
Polttoainesäiliö	60 l
Yhd.kulutus	8,8 l/100 km
Co₂-päästö	209 g/km
Hinta	37.530 euroa
+ metalliväri	550 euroa
+ vakionop.säädin	500 euroa
Yhteensä	38.580 euroa

SÄÄASEMAT JA AJONEUVOJEN TIETOSIRUT

ILKKA LILJA OY
PL 11 (ITU 2)
40531 JYVÄSKYLÄ
014 372 2134
iloy@iloy.fi
www.iloy.fi

ÄLÄ OSTA OHJELMISTOJA

Osta helpotusta työhösi

TP FONSS on palvelukonsepti työn ja tietojen hallintaan. Yritysten ja järjestöjen tarpeisiin räätälöity. Mittojen mukaan.

**Muistaa puolestasi.
Hakee puolestasi.
Järjestää puolestasi.
Kokoaa puolestasi.**

Et tarvitse omia ohjelmistoja etkä laitteistoja, vain internet-yhteyden.

Jos osaat käyttää internetiä, osaat käyttää myös TP FONSS -palvelua. Kaikkialla. Aina. Ajasta ja paikasta riippumatta.

Älä rehki. Anna TP FONSS -palvelun tehdä se puolestasi.

**TP FONSS
- ja maksat vain hyödyistä.**

OTA YHTEYTTÄ:
Puhelin 09-755 140
Fax 09-755 44 22
tietopiiri@tietopiiri.fi
www.tietopiiri.fi

Tietopiiri Oy